

HRVATSKI VOJNIK

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
0 3 8 1 1
9 1 7 7 1 3 3 0 5 0 0 0 0 0 3

ZAVRŠENA VJEŽBA VOJNE POLICIJE BLACK BEAR 2011

**Potvrđena visoka uvježbanost
svih nacionalnih sastavnica**

VOJNI ROBOTI

Vrhunski hrvači
pripadnici OSRH-a

Poručnici
Žugaj velikim
koracima prema
Olimpijadi

U SPLITU OBILJEŽENA
20. OBULETNICA HRM-a
SVOJIM DOMOLJUBLJEM I
SPOSOBNOŠĆU OBRANILI STE
NAŠE MORE

PRECIZNO
MINOBACAČKO STRELJIVO

U SPLITU OBILJEŽENA 20. OBLJETNICA HRM-a

Snimio Josip KOPI

Svečani postroj u ratnoj luci Lora

Rubni mornarski pozdrav

Počast svim poginulim mornarima zapovjednika HRM-a kontraadmirala Ante Urlića

18

Poručnici Žugaj velikim koracima prema Olimpijadi

Poručnik OSRH-a Neven Žugaj na nedavno održanom Svjetskom prvenstvu u Istanbulu osvojio je brončanu medalju u hrvanju grčko-rimskim stilom u kategoriji do 74 kilograma i stekao uvjete za nastup na Olimpijskim igrama u Londonu. Tri minute stariji brat blizanac Nenad u kategoriji do 84 kilograma zauzeo je sedmo mjesto. U travnju i svibnju čekaju ga još tri kvalifikacijska turnira tako da su šanse da imamo dva vrhunska hrvača na Olimpijskim igrama itekako izvjesne...

12

Potvrđena visoka uvježbanost svih nacionalnih sastavnica

Drago mi je da je vojna policija i ovdje nastavila svoju tradiciju uspješne suradnje u multinacionalnim postrojbama", rekao je kontraadmiral Zdenko Simićić dodavši: "Vi ste, svih ovih dana, ovdje bili pravi predstavnici OSRH-a, svoje postrojbe i hrvatske zastave koju ponosno nosite"

"Vi ste u ostvarivanje slobodne i suverene Republike Hrvatske ugradili svoje snage i svoje znanje, pronoseći slavne pomorske tradicije. Vi ste svojim naporima, svojim domoljubljem i svojom sposobnošću branili i obranili naše more, priobalje i otoke", rekla je premijerka Kosor čestitajući svim pripadnicima i pripadnicima HRM-a dvadesetu obljetnicu

4

**SVOJIM DOMOLJUBLJEM I SPOSOBNOŠĆU
OBRANILI STE NAŠE MORE**

MORH I OSRH

- 8 **NOVOSTI IZ MORH-a**
Razmijenjena pisma namjere s ITF-om
- 9 **MISIJA KFOR - KOSOVO**
Osmi hrvatski kontingent u misiji KFOR
- 10 **NOVOSTI IZ NATO-a**
NATO nastavlja misiju u Libiji
- 15 **KATEDRE DEKANATA HVU**
Katedra nacionalne sigurnosti i vojne strategije
- 16 **POVRATAK 17. HRVCON IZ MISIJE ISAF**
Zadaće ostvarene s prepoznatljivim rezultatima
- 20 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Hodočašće pripadnika GOMBR-a

VOJNA
TEHNIKA

- 21 **VOJNA TEHNIKA**
Precizno minobacačko streljivo
- 24 **NAPREDNE TEHNOLOGIJE**
Vojni roboti
- 26 **SUVREMENE PRIJETNJE**
Cyber-terorizam

MAGAZIN

- 30 **RATOVI FEUDALNOG JAPANA (IV.DIO)**
Ujedinjenje krvlju i čelikom
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Iz račlambe stranih izvora o uzrocima pada "RSK" (II. dio)
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Plakat prisege 113. brigade

Vesna PINTARIĆ, snimio Josip Kopi

SVOJIM DOMOLJUBLJENIM OBRANILI STE

“Vi ste u ostvarivanje slobodne i suverene Republike Hrvatske ugradili svoje snage i svoje znanje, pronoseći slavne pomorske tradicije. Vi ste svojim naporima, svojim domoljubljem i svojom sposobnošću branili i obranili naše more, priobalje i otoke”, rekla je premijerka Kosor čestitajući svim pripadnicama i pripadnicima HRM-a dvadesetu obljetnicu. Također je izrazila ponos što pripadnici HRM-a danas, osim tradicionalnih zadaća sudjeluju i u međunarodnim misijama i operacijama. Premijerka je istaknula i nužnost nastavka modernizacije HRM-a te je kao cilj postavila izgradnju novih brodova za HRM koji bi se gradili u hrvatskim brodogradilištima

JEM I SPOSOBNOŠĆU NAŠE MORE

5

BROJ 363 / 23. RUJNA 2011.

HRVATSKI
Vjesnik

44

U SPLITU OBILJEŽENA 20. OBLJETNICA HRM-a

U skladu s pomorskom tradicijom predsjednik Josipović položio je vijenac u more s raketne topovnjače "Dubrovnik" u spomen na sve poginule hrvatske mornare

Dan Hrvatske ratne mornarice i 20. obljetnica njezina osnivanja svečano su obilježeni nizom događanja dan uoči, te središnjom proslavom i svečanim postrojavanjem 16. rujna u Splitu. Budnica Orkestra HRM-a splitskim ulicama u ranim jutarnjim satima te polaganje vijenaca i paljenje svijeća u Spomen-sobi u Zapovjedništvu HRM-a, ispred spomenika poginulim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu i kod središnjeg križa te na grobu prvog zapovjednika HRM-a admirala Svetе Letice Barbe na gradskom groblju Lovrinac, prethodilo je središnjoj svečanosti koja je održana u pomorskoj bazi Lora. Vijence su položili predsjednik RH i vrhovni zapovjednik OSRH-a Ivo Josipović u pratinji izaslanika načelnika GS

OSRH-a general-pukovnika Slavka Barića, iza-

Čestitajući svim pripadnicama i pripadnicima HRM-a dvadesetu obljetnicu predsjednica Vlade Jadranka Kosor podsjetila je na početke stvaranja HRM-a u rujnu 1991. te se osvrnula na prve akcije hrvatskih branitelja na moru

stanstvo HRM-a na čelu sa zapovjednikom kontraadmiralom Antonom Urlićem te izaslanstva Splitsko-dalmatinske županije i grada Splita. Predsjednik Josipović ujedno je u skladu s pomorskom tradicijom položio vijenac u more s raketne topovnjače "Dubrovnik" u spomen na sve poginule hrvatske mornare.

Središnjoj su svečanosti nazočili i predsjednica Vlade RH Jadranka Kosor, ministar obrane Davor Božinović, ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić, državni tajnici, predstavnici Splitsko-dalmatinske županije i grada Splita, vojni izaslanici akreditirani u RH, obitelji poginulih mornara te brojni drugi gosti.

Čestitajući Hrvatskoj ratnoj mornarici njezin Dan i 20. obljetnicu ustrojavanja visoki državni i vojni dužnosnici podsjetili su na povijest stvaranja HRM-a, ulogu koju je mornarica imala tijekom Domovinskog rata te istaknuli značenje koje ima danas u očuvanju sigurnosti na moru.

U svom obraćanju nazočnima predsjednik Josipović posebno se prisjetio svih poginulih mornara te prvog i drugog zapovjednika HRM-a admirala Svetе

Letice Barbe i Vida Stipetića. Naglasio je da je Hrvatska pomorska zemљa od davnina te da je Jadransko more bilo naša po-

U povodu obilježavanja 20. obljetnice pripadnicima HRM-a uručena su odlikovanja, promaknuća u više činove te pohvale i nagrade. Među odlikovanim je i kontraadmiral Ante Urlić kojemu je predsjednik Josipović uručio odlikovanje Reda kneza Branimira s ogrlicom

veznica sa svijetom i slobodom. "Hrvatska ratna mornarica ima veliku ulogu osigurati i zaštititi hrvatski suverenitet na moru i odgovoriti na suvremene izazove sigurnosti", istaknuo je predsjednik Josipović iskazavši uvjerenje da će HRM ispuniti sva očekivanja postavljena pred nju u budućnosti. Čestitajući svim pripadnicama i pripadnicima HRM-a dvadesetu obljetnicu predsjednica Vlade Jadranske Kosor podsjetila je na početke stvaranja HRM-a u rujnu 1991. te se osvrnula na prve akcije hrvatskih branitelja na moru. "Vi ste u ostvarivanje slobodne i suverene Republike Hrvatske ugradili svoje snage i svoje znanje, prenoсеći slavne pomorske tradicije. Vi ste svojim naporima, svojim domoljubljem i svojom sposobnošću branili i obranili naše more, priobalje i otoke", rekla je premjerka Kosor. S posebnim se prijetetom prisjetila 54 pripadnika HRM-a koji su položili svoje živote za hrvatsku slobodu. Također je izrazila ponos što pripadnici HRM danas, osim tradicionalnih zadaća sudjeluju i u međunarodnim misijama i operacijama.

Premjerka je istaknula i nužnost nastavka modernizacije HRM-a te je kao cilj postavila izgradnju novih brodova za HRM koji bi se gradili u hrvatskim brodogradilištima.

Dan HRM-a 18. rujna

Knez Branimir je 18. rujna 887. godine pobjedom nad mletačkom flotom osujetio mletačke planove o zauzimanju istočne obale Jadranu. Zbog toga je taj povijesni datum povezan sa značenjem rujna 1991. godine u stvaranju HRM-a i obilježava se kao Dan Hrvatske ratne mornarice.

Uime načelnika Clavnog stožera OSRH-a čestitke je pripadnicima HRM-a uputio zamjenik načelnika GS OS-a general-pukovnik Slavko Barić koji je između ostalog istaknuo zadovoljstvo izdavanjem monografije o povijesti hrvatske mornarice i razvoju HRM-a. "Hrvatski su mornari plovili pod mnogim zastavama, ali po-

bjede izvojevane pod hrvatskom zastavom za nas imaju najveću vrijednost", rekao je general Barić te dodao da HRM i nadalje mora razvijati svoje sposobnosti za zaštitu hrvatskog suvereniteta na moru. Zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ante Urlić ovom je prigodom posebno istaknuo nužnost nastavljanja

opremanja i modernizacije HRM-a te važnost jačanja Obalne straže čime će se još više pridonijeti sigurnosti na Jadranu. U povodu obilježavanja 20. obljetnice pripadnicima HRM-a uručena su odlikovanja, promaknuća u više činove te pohvale i nagrade.

Splićani i svi koji su došli s našim mornarima obilježiti njihov dan mogli su u popodnevним satima razgledati brodove HRM-a, a na splitskoj je rivi u večernjim satima održan i koncert Orkestra HRM-a te Klape "Sv. Juraj" i njihovih gostiju. ■

Izložba fotografija i predstavljanje Povjesnice HRM-a

U prigodi obilježavanja 20. obljetnice HRM-a 15. rujna u splitskoj katedrali sv. Duje mons. Juraj Jezerinac predvodio je misu zadušnicu za sve poginule hrvatske branitelje i mornare. Upućujući čestitke HRM-u mons. Jezerinac je rekao da se obilježavanjem Dana HRM-a mornarici daje dobrodošlo mjesto koje zasluguje i to ne samo u OS-u, te odaje priznanje svim pripadnicima HRM-a, a posebno onima koji su poginuli u Domovinskom ratu.

U Domu HV-a u Splitu otvorena je zatim izložba fotografija "20. godina OSRH" te 20. godina Hrvatske ratne mornarice u postavu Pomorskog muzeja Split.

Izložbu je otvorio umirovljeni kapetan bojnog broda Zvonimir Franjković, prvi zapovjednik ratne luke Ploče koji je tom prigodom istaknuo da je izložen tek manji dio iz fundusa Povijesnog muzeja. Izložba prikazuje dio borbenih sredstava kojima su se koristili pripadnici HRM-a na početku Domovinskog rata, a fotografije pokazuju narastanje Hrvatske ratne mornarice do danas te razvoj OSRH-a u cijelini.

Potom je održana promocija Povjesnice HRM-a čije su predstavljanje svojom nazočnošću uveličali izaslanik načelnika GS OSRH-a general-pukovnik Slavko Barić, zapovjednik HKoV-a general-bojnik Dragutin Repinc, ravnatelj HVU-a "Petar Zrinski" general-bojnik Mirko Šundov, vojni biskup mons. Juraj Jezerinac, predstavnici Vojnoodiplomatskog zbora te brojni drugi civilni i vojni uzvanici. O knjizi su govorili zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ante Urlić, ravnatelj Memorijalno dokumentacijskog centra Domovinskog rata Ante Nazor, autor knjige bojnik Jozo Grgić te pomorski povjesničar Kažimir Pribilović.

Svi su se govornici složili da je hrvatska pomorska tradicija važan i obvezan dio ukupne hrvatske povijesti te da hrvatska mornarica na Jadranu bilježi već četrnaest stoljeća. Izrada Povjesnice trajala je gotovo četiri i pol godine i u njoj su iznijete povijesne činjenice od najranije hrvatske pomorske povijesti, a posebna pozornost u knjizi posvećena je stvaranju HRM-a i njegovu razvoju od početka Domovinskog rata do danas.

Prvi primjerici Povjesnice HRM-a uručeni su general-bojniku Slavku Bariću te sinu prvog zapovjednika HRM-a Anti Letici.

Razmijenjena pisma namjere s ITF-om

Ministar obrane Davor Božinović sa suradnicima sastao se 19. rujna s predstvincima Međunarodnog fonda za razminiranje i pomoći žrtvama mina (ITF), koji u suradnji s vladama stranih država, a ponajprije Sjedinjenim Američkim Državama, usmjerava novčana sredstva prema aktivnostima humanitarnog razminiranja i zbrinjavanja neperspektivnih minsko - eksplozivnih sredstava. Slijedom prijašnjih razgovora s ITF-om, razmijenjena su pisma namjere o uključivanju ITF-a u finansijske projekte uništavanja viškova streljiva, pomoći ITF-a pri nadzoru uništavanja streljiva i unapređenju uvjeta održavanja streljiva te daljnjoj edukaciji osoblja na području rada s eksplozivnim sredstvima. S obzirom na nedavni događaj u vojnoskladišnom kompleksu "Pađane", na sastanku je bilo govora o konkretnim mogućnostima uključivanja ITF-a, odnosno njihovih donatora, u saniranje posljedica eksplozije. Kako Republika Hrvatska ima viškove ubojitih sredstava, osiguravanjem novčanih sredstava iz međunarodnih fon-

Snimio Josip Kopić

dova za zbrinjavanje viškova, otvaraju se i mogućnosti za domaće tvrtke koje imaju sposobnosti uključiti se u navedene aktivnosti. International Trust Fund (ITF) sa sjedištem u Sloveniji, međunarodna je organizacija koja od 1998. sudjeluje u projektima razminiranja u zemljama regije, a dosad je u Republici Hrvatskoj uspješno surađivala na projektima razminiranja s Hrvatskim centrom za razminiranje. OJI

Posjet zapovjednika Zapovjedništva za vođenje operacija OS Njemačke

Snimio Josip Kopić

U službenom posjetu MORH-u 15. je rujna boravio zapovjednik Zapovjedništva za vođenje operacija OS-a SR Njemačke, general-pukovnik Rainer Glatz. Generala Glatza primio je državni tajnik Pjer Šimunović, a susreo se i sa zamjenikom načelnika GS OSRH-a za operacije, kontra-admiralom Zdenkom Simičićem.

Tijekom sastanka s državnim tajnikom Šimunovićem razgovaralo se o suradnji u NATO vođenoj operaciji ISAF u Afganistanu. Pritom je izraženo obostrano zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom na području Regionalnog zapovjedništva Sjever u Afganistanu, gdje je SR Njemačka vodeća nacija, s očekivanjem da će se nastaviti uspješna suradnja. Razmijenjena su i mišljenja o sadašnjem statusu operacije, procesu tranzicije te je istaknuta potreba nastavka snažnog angažmana u potpori i ospozobljavanju afganistanskih sigurnosnih snaga kao temelja za uspješnu primjenu procesa tranzicije odgovornosti za sigurnost na afganistske institucije. OJI

Prvi hrvatski časnik u Zapovjedništvu združenih snaga u Heidelbergu

U Zapovjedništvu združenih snaga u Heidelbergu (Force Command Heidelberg – FCHD) 9. je rujna priređena ceremonija službenog podizanja hrvatske zastave ispred zgrade Zapovjedništva, u čast prvog pripadnika OSRH-a, pukovnika Darka Jurića, koji je raspoređen u FCHD. Kolika je važnost dana događaju pokazuje podatak da su na njega službeno pozvani najviši dužnosnici MORH-a koji su na ključnim dužnostima u NATO-u, a osim cijelog zapovjednog kadra FCHD-a nazočili su mu i brojni najviši dužnosnici iz drugih zapovjednih struktura NATO-a. Naime, kako se u isto vrijeme održavao radni sastanak načelnika stožera svih zapovjednih struktura NATO-a, na trenutak je zaustavljen da bi svi oni nazočili svečanosti podizanja hrvatske zastave ispred Zapovjedništva.

Na poziv zapovjednika Zapovjedništva združenih snaga u Heidelbergu general-pukovnika Johna W. Morgana III., svečanosti je nazočio i hrvatski predstavnik iz SHAPE-a, brigadir Mijo Haršanji. U svom uvodnom

obraćanju, general Morgan više je puta naglasio važnost i ulogu hrvatskih vojnika u NATO vođenim operacijama, a posebno je istaknuo važnost zadaće koju obavljaju pri-

Svečanosti je nazočio i hrvatski predstavnik iz SHAPE-a, brigadir Mijo Haršanji

padnici OSRH-a u misiji ISAF u Afganistanu. Brigadir je Haršanji kazao da je put kojim je išao hrvatski vojnik mukotrpno stvaran, ali da smo od početka imali jasan cilj, sa-mostalnu i suverenu Hrvatsku koja želi biti član zapadnoeuropskih integracija, NATO-a i EU-a. Dodao je da nismo i nećemo odustati od nastojanja da budemo što produktivniji u tim asocijacijama. D. J.

MISIJA KFOR - KOSOVO

OJI, foto HRZ i PZO

Pozdravljajući pripadnike kontingenta general Šindler je izrazio uvjerenje da će i ovaj kontingenat kao i svi do sada pridonijeti stabilizaciji i sigurnosti na Kosovu. Istaknuo je visoki profesionalizam u misiji na Kosovu svih dosadašnjih kontingenata koji su za svoj rad pohvaljivani i time pridonijeli jačanju ugleda OSRH

Osmi hrvatski kontingenat u misiji KFOR

U mirovnu operaciju NATO-a KFOR (Kosovo Force) na Kosovu 15. je rujna upućen prvi dio snaga osmog hrvatskog kontingenata na razdoblje do sedam mjeseci.

Osmi kontingenat čini 20 pripadnika OSRH-a, većinom iz Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane s dva transportna helikoptera Mi-171 Sh te stožerni narednik iz Zapovjedništva za potporu koji će biti angažiran na poslovima logističkog dočasnika kao NEP - Nacionalni element potpore. Ostali dio snaga 8. kontingenata bit će upućen u područje operacije sljedećih dana.

Zapovjednik 8. HRVCON-a u mirovnoj operaciji KFOR je bojnik Marijan Skorija.

Ispraćaju 8. kontingenata u misiju KFOR na Kosovu su u 91. zb HRZ-a i PZO-a nazočili zapovjednik Zapovjedno-operativnog središta GS OSRH-a brigadni general Vlado Šindler, načelnik stožera HRZ-a i PZO-a brigadni general Ivan Konc i zapovjednik

Temeljna zadaća hrvatskog kontingenata u mirovnoj operaciji KFOR na Kosovu jest prevoženje ljudi i tereta. Kontingenat čine tri posade helikoptera, zrakoplovno-tehnički tim za održavanje i Nacionalni element potpore te dva transportna helikoptera Mi-171Sh.

91. zrakoplovne baze brigadir Darko Brajković. U prigodnom obraćanju general Šindler je pozdravio sve pripadnike kontingenata te izrazio svoje uvjerenje da će i ovaj kontingenat kao i svi do sada pridonijeti stabilizaciji i sigurnosti na Kosovu. Također je istaknuo visoki profesionalizam u misiji na Kosovu svih dosadašnjih kontingenata koji su za svoj rad pohvaljivani i time pridonijeli jačanju ugleda OSRH-a. ■

Osmi kontingenat čini 20 pripadnika OSRH-a, većinom iz Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane s dva transportna helikoptera Mi-171 Sh te stožerni narednik iz Zapovjedništva za potporu

Lana KUNIĆ, foto NATO

NATO nastavlja misiju u Libiji

U preostalim uporištima koja drže snage odane Moameru Gadafiju, kao što je to Banu Valid, još se vode borbe, no ustanici u Libiji i ondje pružaju žestok otpor. S druge strane tijekom vikenda u Bengaziju vodili su se teški pregovori, a prije objave o formiranju nove prijelazne vlade. Potkraj prošloga tjedna francuski predsjednik Nicolas Sarkozy i britanski premijer David Cameron pozvali su u Tripoliju pobjednike da se suzdrže od odmazde. Inače, ta su dva europska dužnosnika u Tripoliju dočekani kao heroji, jer su čelnici zemalja koje su predvodile NATO-ovu operaciju udara na Gadafijeve snage. U tom su gradu, na konferenciji za novinare, obećali nastavak vojne pomoći i to sve dok Gadafi ne bude uhvaćen, a svaki pedalj Libije oslobođen. "Gadafi je opasnost, posao treba završiti. NATO-ov angažman u Libiji nije završen", rekao je francuski predsjednik. Britanski je premijer kazao da će NATO ondje nastaviti misiju sve dok bude potrebno da bi se zaštitili civili. Najavio da će London odmrznuti 12 milijardi funta imovine Gadafijeva režima čim to dopusti Vijeće sigurnosti UN-a.

Glavni tajnik NATO-a posjetio Kosovo

Ako na sjeveru Kosova budu ugroženi sigurnost i mir, reagirat će Međunarodna zaštitna postrojba KFOR, poručio je potkraj prošloga tjedna prilikom posjeta Prištini glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen. Glavni je tajnik zbog situacije u toj zemlji pozvao albansku i srpsku stranu na dijalog i smanjivanje napetosti. "Reći ću vrlo jasno, nema povratka na staro. NATO-u je bilo potrebno 12 godina za uspostavu stabilnosti i sigurnosti i nećemo dopustiti da se ponisti taj uspjeh", poručio je glavni tajnik NATO-a dodajući da snage KFOR-a imaju zadaču djelo-

vati u samoobrani, a moraju djelovati i, bude li potrebno, da bi očuvele sigurnost.

Istdobro je srpski predsjednik Boris Tadić optužio Kosovo da najavljuje nasilje, uoči najavljenе akcije kosovskih vlasti da će postaviti policiju i carinike na granične prijelaze prema Srbiji, ali je pozvao Srbe i Albance na suzdržanost te međunarodnu zajednicu da pomogne. Pošto je kosovska Vlada potkraj prošloga tjedna započela akciju razmještanja carinika i policijskih službenika na granične prijelaze Jarinje i Brnjak na sjeveru Kosova prema Srbiji, srpska je Vlada pozvala stanovnike sjevernog Kosova da ostanu mirni, dok u reakcijama iz redova oporbe prevladavaju optužbe na račun vlasti za najnovija događanja.

Glasnogovornik srpske Vlade Milivoje Mihajlović izjavio je da Vlada prati i u potpunosti nadzire stanje na sjeveru Kosova i da je ono mirno.

"Srbijanska Vlada poziva građane na sjeveru Kosova da ostanu mirni i da ne nasjedaju na provokacije", poručio je Mihajlović. Zbog situacije u toj zemlji reagirao je i glavni tajnik UN-a Ban Ki-mon koji je pozvao kosovske i srpske političare da izbjegnu poteze koji bi mogli pojačati napetosti na sjeveru Kosova, u trenutku kada se NATO priprema prenijeti svoje ovlasti na granicama na dužnosnike EU-a i Kosova.

"Pozivam sve strane da se suzdrže od jednostranih poteza koji bi mogli dovesti do eskalacije napetosti u regiji", rekao je glavni tajnik UN-a na konferenciji za novinare. Inače, Kosovo i Srbija postigli su 2. rujna u Bruxellesu, u nastavku dijaloga započeta u ožujku, dogovor o carini i carinskim pečatima, jer su sporovi zbog toga potkraj srpnja bili uzrok nasilja na sjeveru Kosova u blizini graničnih prijelaza prema Srbiji. Nedugo nakon toga kosovska je Vlada najavila plan za 16. rujna, za kada je najavljeno da će kosovska policija i carinici preuzeti prijelaze na sjeveru Kosova.

NATO podupro postavljanje američkog proturaketnog štita iznad Rumunjske

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen podupro je potpisivanje ugovora o postavljanju američkog proturaketnog štita u Rumunjskoj. "Veoma sam zadovoljan ugovorom koji predviđa da će SAD postaviti svoje rakete presretače u Ru-

munjskoj", kazao je Rasmussen u svom priopćenju ističući da će presretači uvelike pridonijeti tome da NATO osigura zaštitu europskog teritorija, njegova stanovništva i njegovih oružanih snaga od sve veće prijetnje širenja balističkih raketa. Inače, Bukurešt i Washington su u svibnju završili pregovore o raspoređivanju 24 presretača tipa SM-3 u bivšoj vojnoj bazi na jugu Rumunjske, gdje će se možda

stacionirati petstotinjak američkih vojnika. Rumunjska, nekada zemlja Istočnog bloka, članica je NATO-a od 2004. Glavni je tajnik u priopćenju pozdravio stupanje na snagu proturaketne obrane temeljene na ugovoru između Poljske i SAD-a.

Sastanak Vojnog odbora NATO-a i izbor novog vodstva

Načelnici obrane i vojni predstavnici iz 28 zemalja članica NATO-a okupili su se na dvodnevnom sastanku koji je prošloga tjedna održan u Španjolskoj, a čiji je domaćin bio predsjedavajući Vojnog odbora NATO-a admirал Giampaolo Di Paola. Riječ je o prvom okupljanju na visokoj razini od početka tranzicije u Afganistanu, a uoči sastanka ministara obrane koji će se održati u listopadu u Bruxellesu. Težište je konferencije bilo operacija u Afganistanu, odnosno sadašnji transformacijski i operativni izazovi. Naime, tranzicijski napredak posebno zanima Savez, ali i tu zemlju iz koje bi se savezničke snage trebale povući do 2014. godine. Savez inače razvija i suradnju s Pakistanom, koji je odlučujući čimbenik za sigurnost u toj regiji. Drugog dana konferencija teme su se uglavnom odnosile na upravljanje u kriznim situacijama, a gosti predavači dotali su se i novog koncepta SMART obrane. Isto tako admiral Di Paola iskoristio je priliku da uime Vojnog odbora čestita Admiralu Stavridisu, generalu Bouchardu kao i svim pilotima, mornarima i vojnicima za visoku profesionalnost i izvanrednu

predanost koju su pokazali tijekom operacije u Libiji. "Svi zajedno smo pridonijeli postavljanju uvjeta za rješavanje političke krize u Libiji", kazao je admiral Di Paola koji je zahvalnost izrazio i svim zemljama partnerima čija je potpora u operaciji Ujedinjeni zaštitnik bila bitna. Ocijenjeno je i da će lekcije naučene iz operacije u Libiji, dati smjernice za uspostavu nove zapovjedne strukture, a o rezultatima sjednice raspravljat će se i na predstojećem sastanku ministara obrane. Konačna sjednica bila je u znaku izbora novog vodstva Vojnog odbora, na kojoj je jednoglasno izabran general Knud Bartels, danski načelnik obrane, koji će na tu dužnost stupiti u lipnju iduće godine. "Čast mi je što sam izabran na tu dužnost i zahvaljujem kolegama na povjerenju. Admiral Di Paola je učinio iznimam posao na toj dužnosti, a ja se veselim što će idućeg ljeta nastaviti njegov rad", kazao je general Bartels.

Bartels čiji će mandat na tom položaju trajati tri godine. Uime Vojnog odbora njegovo je imenovanje pozdravio admiral Di Paola. Inače, predsjednik Vojnog odbora je glavni vojni savjetnik glavnog tajnika, a dosad je na toj funkciji bilo izabrano ukupno 16 časnika.

General Knud Bartels, novoizabrani predsjedavajući Vojnog odbora NATO-a

Znate li ...

da NATO blisko surađuje s Ujedinjenim narodima u više od 50 operacija odgovora na krizne situacije diljem svijeta.

Znate li ...

da je veleposlanica Kolinda Grabar Kitarović prva žena u povijesti imenovana pomoćnicom glavnog tajnika NATO-a za javnu diplomaciju.

Lada PULJIZEVIĆ, snimio Davor KIRIN

POTVRĐEN SVIH NACI

Posljednji dan vježbe Black Bear 2011, koja se od 13. do 20. rujna održavala u Leštu, u Republici Slovačkoj, okupio je brojne visoke goste iz četiriju država čiji pripadnici oružanih snaga sudjeluju u Multinacionalnoj bojni vojne policije (MNMPBAT). Završnoj prezentaciji uvježbanosti nazočili su zamjenik načelnika GS OSRH-a za operacije kontraadmiral Zdenko Simičić ministar obrane Republike Slovačke Lubomir Galko načelnik GS OS-a Češke Republike general Vlastimil Picek, načelnici vojnih policija Slovačke, Hrvatske, Poljske i Češke te drugi vojni uzvanici iz zemalja sudionica vježbe.

Vježba Black Bear 2011 u potpunosti je ispunila sva očekivanja i potvrdila visoku uvježbanost i dobru koordiniranost svih nacionalnih sastavnica MNMPBAT-a. Zapovjedništvo nad MNMPBAT-om je tijekom ovogodišnje vježbe imao hrvatski časnik, satnik Robert Vorih iz Odjela VP GS OSRH-a. Vježba je održavana na brojnim vježbalištima slovačkog poligona Lešt, a multinacionalne snage vojne policije demonstrirale su uvježbanost i načine postupanja u simuliranim složenim situacijama kao što je napad na konvoj, evakuacija djece iz škole koja je meta terorističkog napada, postupanje u situaciji napada bombaša-samoubojice, izvlačenje ranjenih i osiguravanje medicinskih letova itd. U organizaciji i provedbi Black Beara 2011 sudjelovalo je više od 450 ljudi, od čega 199 pripadnika MNMPBAT-a iz Hrvatske, Slovačke, Češke i Poljske.

Obraćajući se postrojenim pripadnicima hrvatskog dijela MNMPBAT-a u Leštu, kontraadmiral Zdenko Simičić im je uime načelnika GS OSRH-a čestitao na svemu što su tijekom vježbe pokazali te na trudu i radu kojim su pridonijeli konačnoj uspješnosti vježbe. "Tijekom svog boravka na Black Bearu 2011 bio

NA VISOKA UVJEŽBANOST MILITARNIH SASTAVNICA

Multinacionalne snage vojne policije demonstrirale su uvježbanost i načine postupanja u simuliranim složenim situacijama a jedna od njih je i napad bombaša-samoubojice

sam u kontaktu s ministrima, načelnicima glavnih stožera ili njihovim zamjenicima, i od svih njih sam slušao riječi pohvale na vaš račun. Drago mi je da je vojna policija i ovdje nastavila svoju tradiciju uspješne suradnje u multinacionalnim postrojbama”, rekao je kontraadmiral Simičić i

zaključio: “Vi ste, svih ovih dana, ovdje bili pravi predstavnici OSRH-a, svoje postrojbe i hrvatske zastave koju ponosno nosite. Bilo je danas dobro biti VIP gost iz Hrvatske i slušati sve one pohvale koje sam ja čuo na račun vašeg rada i rezultata”. ■

Obraćajući se postrojenim pripadnicima hrvatskog dijela MNMPBAT-a u Leštu, kontraadmiral Zdenko Simičić im je uime načelnika GS OSRH-a čestitao na svemu što su tijekom vježbe pokazali te na trudu i radu kojim su pridonijeli konačnoj uspješnosti vježbe

Drago mi je da je vojna policija i ovdje nastavila svoju tradiciju uspješne suradnje u multinacionalnim postrojbama”, rekao je kontraadmiral Zdenko Simičić dodavši: “Vi ste, svih ovih dana, ovdje bili pravi predstavnici OSRH-a, svoje postrojbe i hrvatske zastave koju ponosno nosite”

U organizaciji i provedbi Black Beara 2011 sudjelovalo je više od 450 ljudi, od čega 199 pripadnika MNMPBAT-a iz Hrvatske, Slovačke, Češke i Poljske

Black Bear je vježba koja se ove godine održala po četvrti put, i koja u sklopu NATO-ova projekta MNMPBAT-a okuplja pripadnike vojne policije iz četiri europske zemalje: Poljske kao vodeće nacije MNMPBAT-a te Hrvatske, Slovačke i Češke. Tijekom 2012. godine, pred NATO ocjenjivačima u Poljskoj, MNMPBAT će demonstrirati svoju uvježbanost i sposobnosti te će, ako zadovolji kriterije i dobitje potreban certifikat, biti priključen Multinacionalnom sjeveroistočnom korpusu NATO-a za brze reakcije

U radu MNMPBAT-a zajednički sudjeluju pripadnici vojnih policija Poljske, Hrvatske, Slovačke i Češke, pri čemu Poljska u sastav bojne daje satniju, dok ostali daju po vod

Na kraju smo vježbovog ciklusa MNMPBAT-a i sljedeće godine će, prema planu, biti provedeno certificiranje bojne. Vi ste od samih početaka uključeni u ovaj projekt. Kako je i kada došlo do ideje o osnivanju MNMPBAT-a?

Nakon 2001. godine i terorističkog napada na SAD, u Pragu je 2002. održana konferencija na kojoj je prepoznata i definirana potreba za osnivanjem vojnopolicijskih snaga koje će, gdje se po kaže potreba, biti sposobne odgovoriti na ugroze globalnog terorizma. Zadaću osnutka multinacionalne komponente vojne policije NATO je tada povjerio Poljskoj, a ubrzo nakon toga Hrvatskoj je, zajedno sa Slovačkom i Češkom, ponuđena suradnja u formirajuju MNMPBAT-a. Sredinom 2005. su hrvatski, poljski, češki i slovački ministri obrane potpisali Sporazum o razumijevanju, 2006. godine potpisani su Tehnički sporazumi o suradnji, a 2007., u poljskim Gliwicama, prvi su put

četiri nacije MNMPBAT-a postrojene pod istom zastavom.

Zbog čega je MNMPBAT poseban?

MNMPBAT je jedina postrojba u NATO-u koja djeluje na ovakovom multinacionalnom načelu reciprociteta i jednakosti. To znači da su sve zemlje MNMPBAT-a ravnopravne, i da nijedna zemlja ne može donijeti odluku koja neće biti dogovorena i usuglašena s ostalima. U radu MNMPBAT-a zajednički sudjeluju pripadnici vojnih policija Poljske, Hrvatske, Slovačke i Češke, pri čemu Poljska u sastav bojne daje satniju, dok ostali daju po vod.

Pukovnik Tihomir Zebec, načelnik Odjela Vojne policije GS OSRH-a

Certifikat koji bi sljedeće godine trebao dobiti MNMPBAT bit će potvrda uspješnosti višegodišnjeg, zajedničkog rada velikog broja ljudi. Kako se, u praksi, ta suradnja odvijala i jeste li njome zadovoljni?

MNMPBAT je sada u postupku afilijacije, odnosno pridruživanja, i kada dobije certifikat, postat će operativna postrojba Multinacionalnog sjeveroistočnog korpusa NATO-a za brze reakcije. Iznimno sam zadovoljan rezultatima zajedničkog rada i napretkom koji je MNMPBAT ostvario. Na ovom projektu se mnogo radilo, stalno smo bili u kontaktima s kolegama u Poljskoj, Slovačkoj i Češkoj. Proces zajedničkog rada obuhvaćao je organizaciju i provedbu redovitih stožernih radionica, stožernih trenaža te stožernih vježbi na zapovjednom mjestu, zatim vježbi na zapovjednom mjestu uz računalnu simulaciju i primjenu sadržaja u nacionalne operativne postrojbe, a tek na kraju svega toga, kao konačan pokazatelj uspješnosti suradnje na svim razinama, održavane su godišnje vježbe Black Bear.

KATEDRE DEKANATA HVU

Lada PULJIZEVIĆ, foto HVU

Katedra nacionalne sigurnosti i vojne strategije ima dva odsjeka, Odsjek nacionalne sigurnosti i Odsjek vojne strategije. Aktivnosti Katedre obuhvaćaju planiranje, organiziranje, provedbu i razvoj nastave iz područja nacionalne sigurnosti i vojne strategije na svim razinama izobrazbe u Hrvatskom vojnom učilištu te planiranje, organiziranje, provedbu i razvoj izobrazbe dočasnika i časnika vojnoobavještajnog roda

Katedra nacionalne sigurnosti i vojne strategije

Izobrazba na Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" obuhvaća nastavne aktivnosti koje omogućavaju stjecanje znanja, vještina i stavova za provedbu dodijeljenih dužnosti, na temelju kojih se informacije mogu pravilno protumačiti i ispravno prosudjivati. Vojna izobrazba na HVU prenosi opći korpus znanja i razvija načine razmišljanja primjenjive na širok spektar aktivnosti.

Svoju ulogu u ovakvom konceptu izobrazbe ima i Katedra nacionalne sigurnosti i vojne strategije, kao sastavnica Dekanata na HVU. Katedra nacionalne sigurnosti i vojne strategije obuhvaća aktivnosti dva odsjeka, Odsjeka nacionalne sigurnosti i Odsjeka vojne strategije. Djelatnici ove Katedre su uglavnom časnici sa završenom vojnom izobrazbom četvrte razine ili magistri znanosti. Aktivnosti Katedre obuhvaćaju planiranje, organiziranje, provedbu i razvoj nastave iz područja nacionalne sigurnosti i vojne strategije na svim razinama izobrazbe u Hrvatskom vojnom učilištu te planiranje, organiziranje, provedbu i razvoj izobrazbe dočasnika i časnika vojnoobavještajnog roda.

Načelnik Katedre, brigadir Boris Trnski, ističe da se djelatnici Katedre u svom svakodnevnom radu susreću s brojnim zadaćama i izazovima. Osim planiranja, koordiniranja, provedbe i nadzora izobrazbe iz područja nacionalne sigurnosti i vojne strategije te vojnoobavještajnog roda, kao i praćenja,

Posebna pozornost posvećuje izboru literature iz područja nacionalne sigurnosti i vojne strategije te predlaganju mjera za njihovu primjenu u nastavnom procesu

konzultiranja i mentoriranja polaznika nastave, djelatnici Katedre neprestano rade na svom profesionalnom usavršavanju i istraživanju mogućnosti usavršavanja procesa izobrazbe. Zbog toga se posebna pozornost posvećuje kako razvoju i izradi nastavnih planova i programa predmeta u području nacionalne sigurnosti i vojne strategije, praćenju razvoja i dostignuća u sustavu visokog školstva u Republici Hrvatskoj i visokim vojnim školama u inozemstvu, tako i organiziraju i provedbi pisanja te izboru literature iz područja nacionalne sigurnosti i vojne strategije te predlaganju mjera za njihovu primjenu u nastavnom procesu. ■

Željko STIPANOVIĆ, snimio Josip KOPI

ZADAĆE OSTVARENNE S prepoznatljivim rezultatima

“

Osim postignuća za Afganistan i afganistanski narod kojima je svaki pripadnik pridonio sudjelujući u ovoj misiji, oni se u svoje postrojbe vraćaju osnaženi za iskustvo djelovanja u multinacionalnom okruženju. Ugradnjom tog iskustva na svojim dužnostima svaki će od njih posebno pridonijeti podizanju i unapređivanju sposobnosti Oružanih snaga u cjelini

Neće biti suvišno ako se još jednom prisjetimo činjenice da smo ne tako davno mi bili domaćini međunarodnim snagama u koje smo polagali goleme nade da zaustave nasilje koje je neprijatelj tada provodio nad hrvatskim gradovima i selima. Danas je slika sasvim drugačija, pred nama su postrojeni pripadnici već 17. hrvatskog kontingenta koji se vratio iz misije ISAF u Afganistanu. Dio je to hrvatskih pripadnika koji diljem svijeta drugima donose nadu u prekid ratnih djelovanja i zaustavljanje nasilja. I naravno, s ponosom ćemo to opet istaknuti, da naši pripadnici, ma gdje god bili, dobivaju samo pohvale, ne samo kolega iz drugih vojski nego i zapovjedništava, pa i samih zapovjednika misija u kojima sudjeluju. Treba li nam kao državi, kao Oružanim snagama veće priznanje od toga? Treba li neka druga potvrda da dobro pripremamo pripadnike za odlazak u misiju, da imamo vrhunske obučene i sposobljene vojnike?...U razgovoru s nekoliko pripadnika ovog kontingenta saznali smo da i samo smatraju da su pripreme koje su prošli pred odlazak u misiju bile iscrpljujuće, ali nadasve korisne te ih pripremile za sve što ih ondje čeka. Dakako, bilo je i situacija koje ne možete simulirati u Hrvatskoj – temperature više od pedeset stupnjeva, vjetar koji

Pripadnike 17. HRVCON-a koji su se vratili 18. rujna, u zagrebačkoj zračnoj luci Pleso dočekali su zamjenik načelnika GS OSRH-a za planove i resurse general-pukovnik Slavko Barić, zapovjednik HKov-a general-bojnik Dragutin Repinc, zapovjednik Zapovjedno-operativnog središta GS-a brigadni general Vlado Šindler, zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Dražen Šćuri te zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu brigadni general Ivan Jurić

ne da disati, prašina od koje se ništa ne vidi, potreba organizma za tekućnom i više od šest litara dnevno...Unatoč svemu tome, zadaća koja je podstavljena pred svakog pojedinca u potpunosti je ispunjena, njima na zadovoljstvo, a nama na ponos...

Najveći kontingenat dosad

Ponos na ostvarene zajedničke rezultate nije krio ni operativni časnik u ovom kontingentu pukovnik Božo Poljak koji je u svom obraćanju pred postrojenim pripadnicima tijekom

Svi pripadnici OSRH-a koji sudjeluju u misiji ISAF na to se odlučuju dragovoljno, što potvrđuju Izjavom o dragovoljnosti, a upućuju se samo na dužnosti i funkcije za koje su osposobljeni i odgovarajuće opremljeni

ultatima

Operativni časnik pukovnik Božo Poljak: "Bilo je teško upravljati i organizirati posao, ali zahvaljujući svakom pripadniku kontingenta i njegovu profesionalnu odnosu prema zadaćama sve je bilo lakše"

"Onog trenutka kada sam se odlučio za vojsku, prihvatio sam i mogućnost odlaska u mirovnu misiju i na to gledam kao na poziv", rekao je razvodnik Ivica Kljajić

"Ono najupečatljivije što pamtim iz ovog drugog sudjelovanja u misiji jesu posjeti domaćem stanovništvu i donacije koje smo im dovozili...Izrazi na licima tih ljudi govorili su više od riječi", ističe skupnik Pero Rudić

Natporučnica Sanja Bašić: "Biti žena u vojsci, biti žena u misiji nije nikakav problem ako imate dobre suradnike i u okruženju ljudi koji vas razumiju"

svečanog dočeka nakon povratke iz misije posebno naglasio važnost Republike Hrvatske kao vodeće nacije u organizaciji i djelovanju Škole vojne policije koja je započela s radom. No ništa manje važne, kako je rekao pukovnik Poljak, nisu ni druge zadaće poput početka rada topničkih mentora, provedba vojnopolicijskih zadaća, implementacije sustava biometrijskih provjera te novih komunikacijsko-

informacijskih sustava, nastavak mentoriranja afganistanskih zračnih snaga, afganistske nacionalne policije te afganistske vojske na najvišim razinama. "Bili smo dosad najveći kontingenat koji je imao 27 sastavnica raspršenih po cijelom Afganistanu. Bilo je teško upravljati i organizirati posao, ali zahvaljujući svakom pripadniku kontingenta i njegovu profesionalnu odnosu prema zadaćama sve je bilo lakše", ističe pukovnik Poljak i dodaje da je jedina poteškoća s kojom su se susretali u radu bila jezična barijera, jer, za razliku od naših pripadnika, dobar dio sudionika u misiji ISAF ne govori engleski dovoljno dobro.

Profesionalci smo, nije bitno tko je muško a tko žensko

"Biti žena u vojsci, biti žena u misiji nije nikakav problem ako imate dobre suradnike i u okruženju ljudi koji vas razumiju", ističe jedna od naših sugovornica natporučnica Sanja Bašić te dodaje: "Profesionalci smo i radimo svoj posao najbolje što znamo i možemo pa uopće nije bitno jesu li muško ili žensko". Govoreći o susretu s domaćim stanovništvom natporučnica Bašić ističe da su uvijek bili iznimno dobro prihvaćeni i svaki put kontakti su bili srdačni te je uvjerenja da

Hrvatska u mirovnoj misiji u Afganistanu sudjeluje od veljače 2003. godine kada je upućen prvi vojni policijski pedeset pripadnika. Danas se u mirovnu operaciju ISAF u Afganistanu, u skladu s Odlukom Hrvatskog sabora može uputiti do 350 pripadnika OSRH-a

Afganistan je zemlja bitno drugačija od naše, ljudi i običaji također, ali, kako ističe, dobrom koordinacijom i suradnjom sve su se razlike lako nadile.

Kada spominjemo razlike, skupnik Pero Rudić ističe razliku između njegova prvog i drugog sudjelovanja u misiji: "Mogu reći da smo se vrhunski obučili no, bez obzira na to, iskustvo iz prvog sudjelovanja u misiji znatno mi je pomoglo u kontaktima s civilnim stanovništvom, ali i u svakodnevnim poslovima".

Govoreći o motivima odlaska u misiju razvodnik Ivica Kljajić kaže: "Onog trenutka kada sam se odlučio za vojsku, prihvatio sam i mogućnost odlaska u mirovnu misiju i na to gledam kao na poziv. A vojnički poziv i jest takav da si danas ovdje, a već sutra tko zna gdje".

Upravo zbog toga vojnički poziv jest težak, ali ima i svojih prednosti, baš kao što je sudjelovanje u nekoj mirovnoj misiji. No sve što je

civilno stanovništvo ima pozitivno mišljenje. Slaže se s njom i skupnik Pero Rudić kome je ovo drugo sudjelovanje u misiji i koji kaže da ima dojam da su se jedni drugima uklopili u životе. "Ono najupečatljivije što pamtim iz ovog drugog sudjelovanja u misiji jesu posjeti domaćem stanovništvu i donacije koje smo im dovozili...Izrazi na licima tih ljudi govorili su više od riječi". Za razvodnika Ivicu Kljajića

bilo teško u ovoj šestomjesečnoj zajedničkoj misiji, zaboravljeno je onog trenutka kada se ponovno stupilo na hrvatsko tlo.

A ono što će ostati za sva vremena jest svijest da su sudjelovali u izgradnji mira, u plemenitoj misiji pomoći onima kojima je to potrebno, ostati će ponos na ono što je učinjeno te iskustvo koje se ne može naučiti ni u jednom kabinetu. ■

Leida PARLOV, Foto HVU

Poručnik OSRH-a Neven Žugaj na nedavno održanom Svjetskom prvenstvu u Istanbulu osvojio je brončanu medalju u hrvanju grčko-rimskim stilom u kategoriji do 74 kilograma i stekao uvjete za nastup na Olimpijskim igrama u Londonu. Tri minute stariji brat blizanac Nenad u kategoriji do 84 kilograma zauzeo je sedmo mjesto. U travnju i svibnju čekaju ga još tri kvalifikacijska turnira tako da su šanse da imamo dva vrhunska hrvača na Olimpijskim igrama itekako izvjesne...

Iako su i prije dolaska u vojsku bili vrhunski sportaši, vojska im je, slažu se, mnogo pomogla u razvoju sportske karijere. Časnički poziv iznimno cijene: "Biti časnik zahtijeva fizičke i psihičke predispozicije. Krasno je to zanimanje. Pruža mnogo više od nekih drugih poslova. Časnik treba biti uzor mladima i društvu. Oni daju sliku o oružanim snagama".

Neven Žugaj, poručnik OSRH-a na nedavno održanom Svjetskom prvenstvu u Istanbulu osvojio je brončanu medalju u hrvanju grčko-rimskim stilom u kategoriji do 74 kilograma. Time je ovaj vrhunski sportaš stekao uvjete za nastup na Olimpijskim igrama koje će se održati u Londonu. Veliki je to njegov osobni i uspjeh hrvatskog sporta, a ništa manje i Oružanih snaga RH čiji je Neven pripadnik.

Na Svjetskom prvenstvu natjecao se i njegov tri minute stariji brat blizanac Nenad. U kategoriji do 84 kilograma zauzeo je sedmo mjesto. Ni njegov uspjeh nije ništa manji pogotovo ako se uzme u obzir da je samo malo više od mjesec

PORUČNICI ŽUGAJ VELIKI

dana prije prvenstva slomio rebro koje se pomaknulo. Normu za odlazak na Olimpijadu nije ispunio, za malo jer ide prvih šest, ali još nije sve izgubljeno.

"Bio je to mali peh. Ali, što je tu je.

Važno mi je da sam zadovoljan svojim nastupom", kaže Nenad.

U travnju i svibnju čekaju ga još tri kvalifikacijska turnira tako da

su šanse da imamo dva vrhunska hrvača na Olimpijskim igrama itekako izvjesne. I brončani je Neven dva mjeseca pred natjecanje imao puknuće mišića popliteusa te je i njegov nastup na svjetskom prvenstvu u jednom trenutku bio upitan. "Ozljede su sastavni dio pogotovo ovog borilačkog sporta. Ali pokušavamo ne misliti na njih, što prije se oporaviti i vratiti u dobru formu," kaže braća Žugaj koji pripadaju prvoj kategoriji vrhunskih sportaša po olimpijskom rangiranju. Kategorija je to u kojoj su europski i svjetski medaljaši.

Pred odlazak na prvenstvo nisu imali nekih velikih očekivanja iako se po nekim Nevenovim nastupima na turnirima koji su prethodili svjetskom natjecanju mogla očekivati medalja: Nismo imali neka očekivanja. Bitno nam je bilo da damo maksimum. Idemo

iz borbe u borbu. Svoj ždrijeb nisam ni gledao. Rezultatom nisam bio opterećen. Maksimalno sam se koncentrirao, a pozitivan šok je uslijedio kad sam vidio da mogu osvojiti medalju," kaže Neven. Do borbe za svjetsku broncu prethodno je

Očekivanja

Neven: Pošto sam uzeo olimpijsku normu, želja mi je na Olimpijskim igrama biti što bolji. Bit ću maksimalno spremam i usredotočen, to mogu obećati. A kakve će to rezultate donijeti, vidjet ćemo.

Nenad: Prijemam se za kvalifikacijske turnire u travnju i svibnju. Cilj mi je uzeti olimpijsku normu. Ali ne želim se time opterećivati. Radit ću, trenirati pa ćemo vidjeti što će biti.

U vojsci, naravno, želimo i dalje razvijati časničku karijeru.

pobjedio aktualnog olimpijskog pobjednika i aktualnog prvaka Europe. Od pet borbi pobjedio je u njih četiri. Plasman na Olimpijske igre osvojio je već u četvrtfinalu natjecanja. Pred borbu za broncu braća su trenirala

Hrvanje je jedan od najstarijih i najvažnijih olimpijskih sportova. Povezan je s vojskom i u pravilu su u gotovo svim zemljama svi reprezentativci u hrvanju ujedno i pripadnici oružanih snaga. Konkurenčija na svjetskoj razini je velika. Hrvači se natječu u sedam kategorija. U drugim zemalja hrvanju se pridaje velika medijska pozornost. Hrvači su zvijezde i uživaju u svojim hrvačkim karijerama.

zajedno. Nenad je od Nevena skrivaо ždrijeb.

Za svako natjecanje pripremaju se jednako. Na prvenstvo su otišli i psihički i fizički odlično pripremljeni. Ovdje posebno ističu ulogu sportskog psihologa s kojim rade već četiri godine.

dolaska u vojsku bili vrhunski sportaši, vojska im je, slažu se, mnogo pomogla u razvoju sportske karijere. Časnički poziv iznimno cijene: "Biti časnik zahtijeva fizičke i psihičke predispozicije. Krasno je to zanimanje. Pruža mnogo više od

Neven Žugaj s osvojenom brončanom medaljom na Svjetskom prvenstvu u Istanbulu

KIM KORACIMA PREMA OLIMPIJADI

Kako u hrvanju sezona traje cijelu godinu, opuštanja nema. Na godišnjoj razini održava se desetak jakih natjecanja.

Uvjeti za treniranje u Oružanim snagama gdje rade, kažu, odlični su. "Imamo sve potrebne uvjete, hrvačku strunjajuču, teretanu, a tu je i atletska staza". Zahvalili su se i svom zapovjedniku i kolegama na potpori koju im daju, a bez koje im ne bi bilo lako. Ipak, nema povlastica. Neven se s natjecanja vratio u četvrtak, a u subotu je već bio dežuran. Tako je to u vojsci.

Neven je časnik za međunarodni vojni sport u Odjelu za kineziologiju, a Nenad časnik za informiranje i promidžbu u Središnjici za upravljanje osobljem. U OS-u su nakon završenog Kineziološkog fakulteta došli 2007. godine. Lako su i prije

nekih drugih poslova. Časnik treba biti uzor mladima i društvu. Oni daju sliku o oružanim snagama".

Bezrezervno podupiru i suradnju Hrvatskog olimpijskog odbora i MORH-a o primanju vrhunskih sportaša u Oružane snage. "To je dobar put da individualni sportaši, pogotovo u borilačkim sportovima dođu do izražaja i imaju osiguranu egzistenciju."

S njima je na svjetskom prvenstvu bio i Tonimir Sokol, brončani s europskog prvenstva, koji se borio u kategoriji do 60 kg. Tonimir je također pripadnik

Oružanih

Njihov put do vrhunskih sportaša...

- Treniranje dva puta dnevno.
- Najmanje pet obroka dnevno.
- Ustajanje u 6 i 30 sati.
- Doručak i odlazak na posao.
- Sat i pol individualnog treninga.
- Do 16 sati obavljanje svakodnevnih obveza na poslu.
- Dolazak kući i sat vremena spavanja.
- Mentalni trening od pola sata do 40 minuta.
- Odlazak u klub na drugu "rundu" treninga.
- Odlazak na spavanje u 23 i 30 sati
- ... i tako svaki dan osim nedjelje kad spavaju do 8 sati.

19

BROJ 363 / 23. RUJNA 2011.

HRVATSKI Vjesnik

snaga i u prvoj je kategoriji vrhunskih sportaša. Neven, Nenad i Tonimir do sada su osvojili četiri medalje na europskim i svjetskim natjecanjima što su ujedno i jedine medalje u hrvanju koje je Hrvatska osvojila od osamostaljenja. One s drugih velikih natjecanja nećemo ni spominjati.

Inače, dobna se granica do koje se može baviti hrvanjem povećava. Braća Žugaj imaju tek 28 godina. Na ovako vrhunskoj razini misle odraditi barem još jedan olimpijski ciklus, negdje do 2016., a poslije rekreativno. ■

Hodočašće pripadnika GOMBR-a

Vjernici katolici, pripadnici Topničko-raketne bojne GOMBR-a kao i dio pripadnika Zapovjedništva brigade na čelu s njezinim zapovjednikom brigadirom Sinišom Jurkovićem sudjelovali su 15. rujna na lokalnom vojnog hodočašću koje je održano u Bjelovaru u organizaciji Vojne kapelanije GOMBR-a i uz potporu Vojnog ordinarijata u RH. Hodočašće je održano od vojarne "Bilogora" do bjelovarske katedrale gdje su hodočasnici nazočili misnom slavlju koje je predvodio bjelovarsko-križevački biskup mons. Vjekoslav Huzjak, a koncelebrirali su mu vojni kapelan GOMBR-a Alojz Kovaček i policijski kapelan Damir Vrabec. Biskup je uz blagdan Gospe Žalosne uputio pripadnicima OSRH-a poticajnu riječ o smislu kriza, trpljenja i muke, ali i križu kao znaku pobjede i konačne proslave čega smo bili svjedoci u Domovinskom ratu. Riječima ohrabrenja da na svom životnom i profesionalnom putu ostanu postojani u vjeri, završio je svoj pastirski nagovor.

Nakon završenog misnog slavlja biskup mons. Huzjak upoznao je hodočasnike s povještu župe, biskupije i grada Bjelovara što je popraćeno s velikim zanimanjem. Uime GOMBR-a mons. Huzjaku zahvalio je brigadir Jurković uručivši mu vezeni grb postrojbe.

Bilo je to 7. lokalno vojno hodočašće pripadnika GOMBR-a koje se tradicionalno organizira u mjestima razmještaja postrojbi brigade, a tijekom ove godine planirana su još tri slična lokalna hodočašća.

OJI

Otvorena izložba "Ratni put 99. brigade HV"

Izložbom fotografija o ratnom putu 99. brigade HV-a i druženjem pripadnika brigade, uzvanika i gostiju, obilježena je 16. rujna, 20. godišnjica osnivanja ove brigade, uglavnom popunjavane vojnim obveznicima Peščenice.

Pokrovitelj izložbe pod nazivom "Ratni put 99. brigade HV" je Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje grada Zagreba i Vijeće gradske četvrti Peščenica-Žitnjak, a organizirali su je pripadnici Hrvatskog časničkog zbora grada Zagreba.

Fotografije izložene u galeriji Mjesne samouprave Peščenica nastale su tijekom Domovinskog rata, a snimili su ih pripadnici brigade. Iz mnoštva fotografija izabrane su one koje do sada nisu bile izlagane na sličnim izložbama, a koje zorno prikazuju prijeđeni put, narastanje moći brigade tijekom rata, ratna razaranja u području odgovornosti brigade, ali i uvjete u kojima su se borili, preživljivali i čvrsto držali svoj dio bojišnice. U svim tim apokaliptičnim ratnim uvjetima uvijek postoji tračak nade za budućnost bilo u fotografiji rode koja je, unatoč sve му, razvila gnijezdo na "starom mjestu"

ili pripadnika brigade koji, obavljajući svakodnevne vojničke zadaće, ne gube duh i vjeru u pobjedu, njeguju hrvatske tradicije te vjeruju u konačnu pobjedu i pripremaju se za nju.

Izložba će biti otvorena do 23. rujna i može se razgledati svaki dan od 8 do 20 sati.

V. SUPERINA

Darivanje krvi u GOMBR-u

U vojarni u Našicama 19. je rujna provedena akcija darivanja krvi pripadnika 1. mb Sokolovi i 2. mb Pume Gardijske oklopno-mehanizirane brigade. Akciju je organizira-

lo Gradsко društvo Crvenog križa Našice, a nastavak je suradnje s pripadnicima brigade koji se uvijek rado odazovu ovoj humanoj aktivnosti. Ovaj put krv je darovalo 100 pripadnika GOMBR-a.

OJI

Sjednica Središnjeg odbora HČZ-a

U vojarni "Kupari" od 8. do 11. rujna održana je treća proširena sjednica Središnjeg odbora Hrvatskog časničkog zbora – Zajednice udruga. Sjednici su, osim članova Središnjeg odbora, nazočili i članovi Nadzornog odbora i Suda časti.

Na sjednici je usvojen Plan rada udruge za 2012. godinu kao i neke bitne izmjene i dopune Statuta. Razmjena iskustava o radu pojedinih županijskih i gradskih organizacija redovita je aktivnost svih sličnih druženja HČZ-ZU. Tijekom boravka na širem području grada Dubrovnika sudionici aktivnosti su organizirano obišli Spomen-sobu branitelja Dubrovnika i stalni postav posvećen herojskoj obrani toga grada tijekom Domovinskog rata smještenoj u prostorijama utvrde Imperial na Srđu. O zbivanjima tijekom rata, osim kustosa muzejskog postava, svoja svjedočenja su iznosili i sudionici tih zbivanja među kojima je bio i jedan od zapovjednika 163. brigade HV-a, umirovljeni brigadir Željko Topolovec.

V. SUPERINA

Tijekom operacija u Afganistanu pokazala se potreba nižih taktičkih postrojbi za izvođenjem brzih i preciznih vatrenih udara na ciljeve u zaklonu i naseljenim područjima. Nakon ovakvih zahtjeva zapovjednika na terenu, KoV SAD-a je pokrenuo ubrzani razvoj vođenog minobacačkog streljiva, što je rezultiralo prvim bojnim djelovanjem vođene minobacačke mine kalibra 120 mm u ožujku 2011. Mina je pogodila 4 m od cilja što je znatno veća preciznost u usporedbi s klasičnom minobacačkom vatrom

PRECIZNO MINOBACAČKO STRELJIVO

Prosječna preciznost klasične minobacačke mine i minobacača je 136 m CEP (Circular Error Probability odnosno prosječna udaljenost pogodaka od cilja 50 posto ispaljenih projektila). Zbog toga se minobacači rabe uglavnom za baražnu i plotunsku paljbu. Isto tako, ovaj tip paljbene potpore je u pravilu namijenjen razini bojne i više, ovisno o kalibru minobacača. S druge strane, u Afganistanu većinu aktivnosti

izvode najniže taktičke postrojbe gdje je najvažnije osigurati brzo djelovanje protiv malih i kratko vrijeme dostupnih i vidljivih ciljeva. Stoga je nužno bilo osigurati preciznu paljbu već u prvom gađanju.

Počeci razvoja vođenog minobacačkog streljiva sežu u doba Hladnog rata. Kako su glavna opasnost tada bili mnogobrojni tenkovi Varšavskog pakta, razvijano minobacačko streljivo je bilo

namijenjeno protuoklopnoj borbi. Primjeri takvog streljiva su švedski Strix kalibra 120 mm s infracrvenim vođnjem koji je doživio serijsku proizvodnju i britanski Merlin kalibra 81 mm s milimetarskim radarem i relativno kratkim dometom od 4000 m. Merlin nije ušao u uporabu, a najvjerojatniji razlog je urušavanje Istočnog bloka i nestanak oklopne prijetnje. Pojavom asimetričnih prijetnji vođeno minobacačko, ali

Počeci razvoja vodenog minobacačkog streljiva sežu u doba Hladnog rata. Kako su glavna opasnost tada bili mnogobrojni tenkovi Varšavskog pakta, razvijano minobacačko streljivo je bilo namijenjeno protuoklopnoj borbi. Primjeri takvog streljiva su švedski Strix kalibra 120 mm s infracrvenim vođenjem koji je doživio serijsku proizvodnju i britanski Merlin kalibra 81 mm s milimetarskim radarem

i topničko streljivo ponovo postaje zanimljivo.

XM395 AMPI

Jedino topničko streljivo, do sada na raspolaganju u Afganistanu, je bila Raytheonova granata XM982 Excalibur od 155 mm koju rabi Američka kopnena vojska. Preciznost Excalibura je 10 m CEP neovisno o dometu što znači da će barem polovica granata pasti unutar kruga od 10 m, a više od 90 posto granata će pogoditi krug unutar 30 m od cilja. Kako je riječ o topničkom oruđu, bitnice su smještene na razini bojni i (češće) više i uglavnom djeluju s određenim zakašnjnjem nakon zahtjeva za paljenjem potporom. Da bi se zadovoljila potreba za odmah raspoloživom potporom, Ured za streljivo Kopnene vojske SAD-a je tijekom prve polovice 2011. opskrbio

Foto: US Army

postrojbe u Afganistanu GPS vođenim streljivom 120 mm XM395 AMPI (Accelerated Precision Mortar Initiative). Istodobno, razvija se i set za postavljanje na klasične granate 155 mm koji ih pretvara u GPS vođeno streljivo za razliku od Excalibura koji je kompletna granata. Oznaka ovog seta je XM1156 Precision Guidance Kit i ugrađuje se umjesto standardnog upaljača.

AMPI mine također imaju CEP od 10 m. Uporaba ovog streljiva ima niz prednosti. Potrebno je manje mina da se pogodi cilj što znači olakšanje za logistiku i financije. Izbjegava se, također, "tepih bombardiranje" što znači manje štete u infrastrukturi i manje vjerojatne civilne žrtve. Primjer tradicionalne (i u Afganistanu gotovo neprimjenjive) minobacačke tehnologije je streljivo M971 razvijeno u švicarskom Ruagu i izraelskom IMI-ju koje se promovira uz finski dvocijevni minobacački

Crtež preciznog djelovanja mine XM 395 AMPI

sustav AMOS koji se ugrađuje na oklopna vozila (u finskom slučaju na Patria AMV). Ovo je kasetna mina s 32 komada podstreljiva M87 s dvostrukim (protupješačkim i protuoklopnim) učinkom. Svako podstreljivo ima probojnost 105 mm čelika, raspršuje 1200 fragmenata i uboito je u području od 100 m². Osim preciznosti, upotreboom vođenog streljiva se izbjegava potreba za ispaljivanje korekcijskih hitaca što neprijatelju ne dopušta da se skloni ili poduzme druge protumjere.

AMPI sustav vođenja je razvila tvrtka Alliant Techsystems (ATK) i dostavila prve inačice setova za ugradnju na mine u studenom 2010. nakon kvalifikacijskog postupka koji je trajao manje od 12 mjeseci. S odobrenjem KoV-a

Napredna minobacačka mina Fireball rabi kombinirano GPS i lasersko vođenje na cilj

Izraelski sustav Keshet na oklopnom transporteru M113A3

za uporabu AMPI-ja tvrtka ATK dobila je ugovor vrijedan 50 milijuna dolara da u roku šest mjeseci dostavi setove i popratnu opremu za održavanje za svih osam brigada raspoređenih u Afganistanu. U međuvremenu se provodilo testiranje na terenu u sklopu 506. pješačke bojne s pozitivnim rezultatima i pokazalo se da XM395 doista pruža taktičkim postrojbama sposobnosti koje do sada nisu imale. Uporaba je jednostavna i jedina razlika u odnosu na postupke s običnim minama jest da prije otvaranja paljbe operator u minu ubacuje podatke kao što su koordinate cilja, udaljenost, visina i postavke upaljača koji može biti programiran da detonira iznad tla, pri dodiru ili s odgom.

XM395 AMPI se sastoji od repnog dijela s krilcima za stabilizaciju i prednjeg dijela sa sustavom za vođenje koji je sličan onom na XM1156 PGK. Set za vođenje povećava otpor zraka te tako smanjuje domet mine na 6500 m. Set ne utječe na minimalni domet od 1000 m.

Neamerička ponuda

Izraelska tvrtka IAI razvija sofisticiraniju vođenu minu Fireball za minobacače 120 mm s užlijebljrenom ili glatkom cijevi (ali je sustav primjenjiv i na minobacačima 81 mm). Fireball prvo rabi GPS vođenje koje korigira putanju leta, a u blizini cilja zahvaća laserom označeni cilj i okreće se prema njemu. Zbog lakerskog vođenja u završnoj fazi leta CEP

iznosi samo 1 m, a moguće je gađanje i pokretnih ciljeva. Postavke upaljača omogućuju napad na različite ciljeve, odnosno živu silu, oklop, bunkere, građevine itd. Pri završnom obrušavanju na cilj mina leti iznimno strmom putanjom da bi se minimalizirala mogućnost kolateralne štete u urbanim područjima. Domet mine je dvostruko veći nego kod klasičnih minobacačkih projektila, to jest oko 15 km.

Izraelci razvijaju i jednostavnije laserski vođene mine M150 i M151 HE-TAG dometa 7,2, odnosno 9,5 km. Lasersko vođenje se rabi da bi se povećala preciznost protiv iznenadnih i krakotrajnih ciljeva. Mina se ispaljuje u područje cilja i pri poniranju zahvaća laserom označeni cilj te primjereno tome korigira let pomoću upravljačkih površina na repu.

Već neko vrijeme i Rusija ima vodeno minobacačko streljivo Gran. Namijenjeno je uništavanju točkastih ciljeva kao što su građevine ili lako oklopljena

XM395 AMPI se sastoji od repnog dijela s krilcima za stabilizaciju i prednjeg dijela sa sustavom za vođenje koji omogućava povećanu preciznost te učinkovito djelovanje protiv zahtjevnih ciljeva

Foto: US Army

vozila. Vjerojatno se rabi većinom sa samovoznih minobacača 2S9 Nona ili 2S23 Nona-SVK, ali se može ispaljivati i iz klasičnih minobacača. Domet je najviše 7500 m.

Način povećanja preciznosti minobacača bez uvođenja novog streljiva jest uporaba automatiziranih minobacača sa sustavima za upravljanje paljbom, no njihov nedostatak je da u načelu moraju biti ugrađeni na neko vozilo. Jedan takav primjer je sustav Cardom izraelskog Elbit Systemsa (prije Soltam). Izraelska vojska rabi Cardom ugrađen na transporter M113A3 i pod nazivom Keshet (duga). Sustav s klasičnim streljivom postiže preciznost od 33 m CEP i domet veći od 7 kilometara. Keshet je povezan u napredni sustav za paljbenu potporu i zahvat ciljeva, a oba su povezana na digitalni zapovjedni sustav izraelske kopnene vojske Zayad. Keshet je raspoređen u pješačkim brigadama i uskoro se očekuje da će ga dobiti i pričuvne postrojbe. Po svemu sudeći, izraelska je vojska iznimno zadovoljna ovim sustavom, mada je potrebno određeno privikavanje na njega glede standardnih postupaka i koordinacije s postrojbama koje se podupire. Osim što automatizirani sustav omogućava kraće vrijeme odgovora i veću preciznost, omogućuje i ciljanje bliže vlastitim snagama. U slučaju navigacijskih ili orientacijskih pogrešaka, to povećava rizik za vlastite vojниke. ■

Toma VLAŠIĆ

Posljednji je veliki tehnološki napredak u razvoju vojne tehnike uporaba besposadnih sustava. To je široko područje, koje obuhvaća brojne konstrukcije načinjene da zamijene ljudе u opasnim poslovima

VOJNI ROBOTI

Vojna uporaba besposadnih sustava
odnosno vojnih robota jedan je od izraženih trendova posljednjeg desetljeća. Sve moderne oružane snage imaju vojne robe koje rabe za raznovrsne zadaće.

Razvoj i prva primjena besposadnih sustava počela je tijekom II. svjetskog rata te se nastavila i tijekom Hladnog rata, osobito na području besposadnih letjelica za izviđanje. Prva masovna uporaba besposadnih sustava, točnije izviđničkih besposadnih letjelica dogodila se tijekom izraelske intervencije u Libanonu 1982. Nakon toga počinje brzi razvoj besposadnih letjelica za izviđanje. Udio besposadnih letjelica u ratnim operacijama sve je veći, a potkraj devedesetih počinju testiranja mogućeg naoružavanja besposadnih sustava. Ti su napori uspješno okončani pa je početkom 2001. prvi put

s besposadne izviđničke letjelice Predator ispaljen vođeni projektil Hellfire. Ubrzo se Predator pokazao kao vrlo vrijedan borbeni sustav, a pojavio se i njegov veći i sposobniji nasljednik oznake MQ-9 Reaper veće autonomije, doleta i nosivosti.

Smanjenje rizika

Temeljni razlog sve veće uporabe besposadnih sustava u vojnim operacijama je smanjivanje rizika te prepuštanje dosadnih, prljavih i opasnih poslova robotima. Besposadne su se letjelice već dokazale kao sposobne i iskoristive izviđničke i nadzorne platforme. Na temelju tih rezultata krenula je i njihova borbena uporaba. Prvi je korak bio prilagodba postojećih izviđničkih platformi nošenju i uporabi oružja, obično vođenih projektila i vodenih bombi. Takve se platforme

obično nazivaju naoružane besposadne letjelice. No iskustva stečena s njima samo su stupanj u razvoju potpuno nove generacije borbenih besposadnih letjelica koje su od početka namjenski konstruirane za obavljanje borbenih zadaća.

Kopneni besposadni sustavi prvu su ozbiljnu primjenu doživjeli kao roboti za protueksplozivnu borbu te su od pirotehničara preuzeli zadaće pregleda ostavljenih eksplozivnih naprava i sumnjivih paketa. To je vrlo opasan i iscrpljujući posao i pokazao se kao stvoren za robe. Čovjek više ne mora fizički prići sumnjivom objektu i pregledati ga iz neposredne blizine, već uputi robota opremljenog kamerama i alatima-manipulatorima koji ga pregleda. A za to je vrijeme operater na sigurnoj udaljenosti i nije izložen izravnoj opasnosti. ■

Besposadna letjelica MQ-1 Predator naoružana s dva vođena projektila Hellfire

25

BRUJ 363 / 23. RUJNA 2011.

HRVATSKI
Vojnik

SWORDS

Robotski sustav SWORDS (Special Weapons Observation Reconnaissance Detection System) vjerojatno je prvi naoružani besposadni sustav odnosno naoružani robot. SWORDS se sastoji od platforme za prihvrat oružja postavljene na robot Talon tvrtke Foster-Miller. Talon je počeo vojnu karijeru 2000. u BiH, nastavio u Afganistanu 2002. Temeljni mu je angažman na poslovima otkrivanja i uklanjanja improviziranih eksplozivnih naprava.

Kod SWORDS-a nije riječ o novodizajniranom sustavu, već o kombiniranju postojećih elemenata u novi sustav. Mogu se instalirati razna oružja kao što je jurišna puška M16, strojnica M240 i M249, snajperska puška kalibra 12,7 mm. SWORDS-om daljinski upravlja vojnik, s razdaljine do 1000 metara. Može borbeno djelovati i u pokretu, ali tada pada preciznost. Pokreće ga litij-ionska baterija ili baterija radiouređaja SINCGARS. Nadzorna jedinica ima masu od oko 14 kg, a SWORDS-om se upravlja s

dvije palice od kojih je jedna za robota, druga za oružje koje je instalirano na robota. SWORDS-ovo djelovanje se nadzire preko zaslona za prikaz podataka odnosno slike s kamera.

SUVREMENE PRIJETNJE

Ankica ČIŽMEK

CYBER-TERORIZAM

Računalni kriminalitet oblik je kriminalnog ponašanja kod kojega se korištenje računalne tehnologije i informacijskih sustava prikazuje kao način izvršenja kaznenog djela, ili se računalo upotrebljava kao sredstvo ili cilj izvršenja, čime se ostvaruje neka u kazneno-pravnom smislu relevantna posljedica. Računalni je kriminalitet također protupravna povreda imovine kod koje se računalni podaci namjerno mijenjaju, razaraju (računalna sabotaža) ili se koriste zajedno s hardverom (krađa vremena).

Računala i računalna tehnologija se mogu zloupotrebljavati na razne načine, a sam kriminalitet koji se realizira pomoću računala može imati bilo koji

oblik, kao što su krađe, utaje, pranevje, dok se podaci koji se neovlašteno pribavljaju zloupotrebom informacijskih sustava mogu na razne načine iskoristiti za pribavljanje protupravne koristi. Konkretno, to mogu biti protupravna uporaba usluga i neovlašteno pribavljanje informacija, računalne

Računalna sigurnost

Sigurnost nije proizvod, niti je to tehnologija. Sigurnost je proces. Proces sigurnosti sastoji se od mnogih stvari. Sadrži preventivnu mjeru nadzora i zdravu dozu svijesti. To uključuje oporavak od katastrofe i kontinuitet poslovanja.

krađe, prevare, sabotaže i računalni terorizam i kriminal povezan s računalnom mrežom.

Cyber terorizam

Cyber-terorizam je prilično nov pojam, koji opisuje prožimanje terorizma i virtualnog računalnog svijeta. Teroristi postaju sve veći korisnici informatičke opreme i interneta. No, nije svaka nelegalna uporaba informatičke opreme sama po sebi cyber-terorizam.

Napad na vitalne informatičke strukture društva teroristima je vrlo privlačan zbog niza razloga. Prije svega, računalo omogućuje teroristima provedbu napada na velike udaljenosti, uz visoku razinu anonimnosti i uz male financijske

Cyber-terorizam je prilično nov pojam, koji opisuje prožimanje terorizma i virtualnog računalnog svijeta

jer im omogućuje pristup ciljevima kojima nikako drugačije ne bi mogli pristupiti, kao što su sustavi nacionalne sigurnosti i obrane. Istraživanja pokazuju da su računalni sustavi vrlo ranjivi na hakerske prodore, koji u nekim slučajevima čak mogu biti neprimjećeni i neregistrirani. Vojni računalni sustavi registriraju povremene napade, međutim dosad još nije zabilježena počinjena šteta, ili barem s njom nije upoznata javnost.

Cyber-kriminal ovisno o tipu počinjenih djela može biti cyber-špijunaža, hacking, cyber-sabotaža, cyber-terorizam, cyber-ratovanje. Ekonomski element obuhvaća cyber-prevare, hacking, krađu internet usluga i vremena, piratsku krađu softvera, mikročipova i baza podataka, cyber-industrijsku špijunažu, prijevare na internetu (neisporučivanje proizvoda, lažna prezentacija proizvoda, lažna procjena, dograđivanje cijene proizvoda, udruživanje radi postizanja veće cijene, trgovina robom s crnog tržišta, višestruki identiteti i slično).

troškove. Jednako tako, do nekih, za teroriste atraktivnih ciljeva nije moguće prodrijeti klasičnim metodama i njihovo uništenje nije provedivo na daljinu ili bez vlastitih (terorističkih) žrtava. Istodobno se izbjegava uporaba i rukovanje eksplozivima te provedba samoubilačkih misija, što inače mogu biti ograničavajući čimbenici u planiranju akcije. Prometnim, energetskim ili komunikacijskim sustavima ne može se jednim klasičnim terorističkim napadom nanijeti tako velika šteta i izazvati takav strah u javnosti kao što se to može uz pomoć informatičke tehnologije, a takav napad ima i drugačiji odjek u javnosti.

Informatička tehnologija može teroristima služiti i kao multiplikator snage,

Računalni se kriminal uglavnom odnosi na aktivnosti pojedinaca, a kriminal povezan s računalnim mrežama više je djelo organiziranih i profesionaliziranih skupina. To su uglavnom "tradicionalne" skupine, koje su se usavršile i osuvremenile primjenom informacijsko-komunikacijske tehnologije i pripremile za "izlazak" na cyber-scenu.

Računalne sabotaže i računalni terorizam

Računalne sabotaže podrazumijevaju oštećenje računala i drugih uređaja za obradu podataka u sklopu računalnih sustava, ili brisanja, mijenjanja, odnosno sprečavanja uporabe informacija sadržanih u memoriji informatičkih uređaja. Najčešći oblici računalne sabotaže su oni koji djeluju destruktivno na operativno-informativni mehanizam i korisničke programe,

Sigurnosni ciljevi

- spriječiti namjernu štetu
- spriječiti slučajno oštećenje
- ograničiti učinak brisanja podataka
- spriječiti neovlašteni pristup lokacijama
- osigurati integritet i povjerljivost podataka
- osigurati oporavak od kvara sustava

prije svega, one koji imaju funkciju čuvanja podataka.

Teroristi se sve više osvremenjuju, pa umjesto pušaka i bombi rabe visoku tehnologiju. Danas postoji realna opasnost da informatički resursi, a posebno globalne informatičke mreže postanu djelotvorno sredstvo u rukama terorista, omogućavajući im nove načine djelovanja.

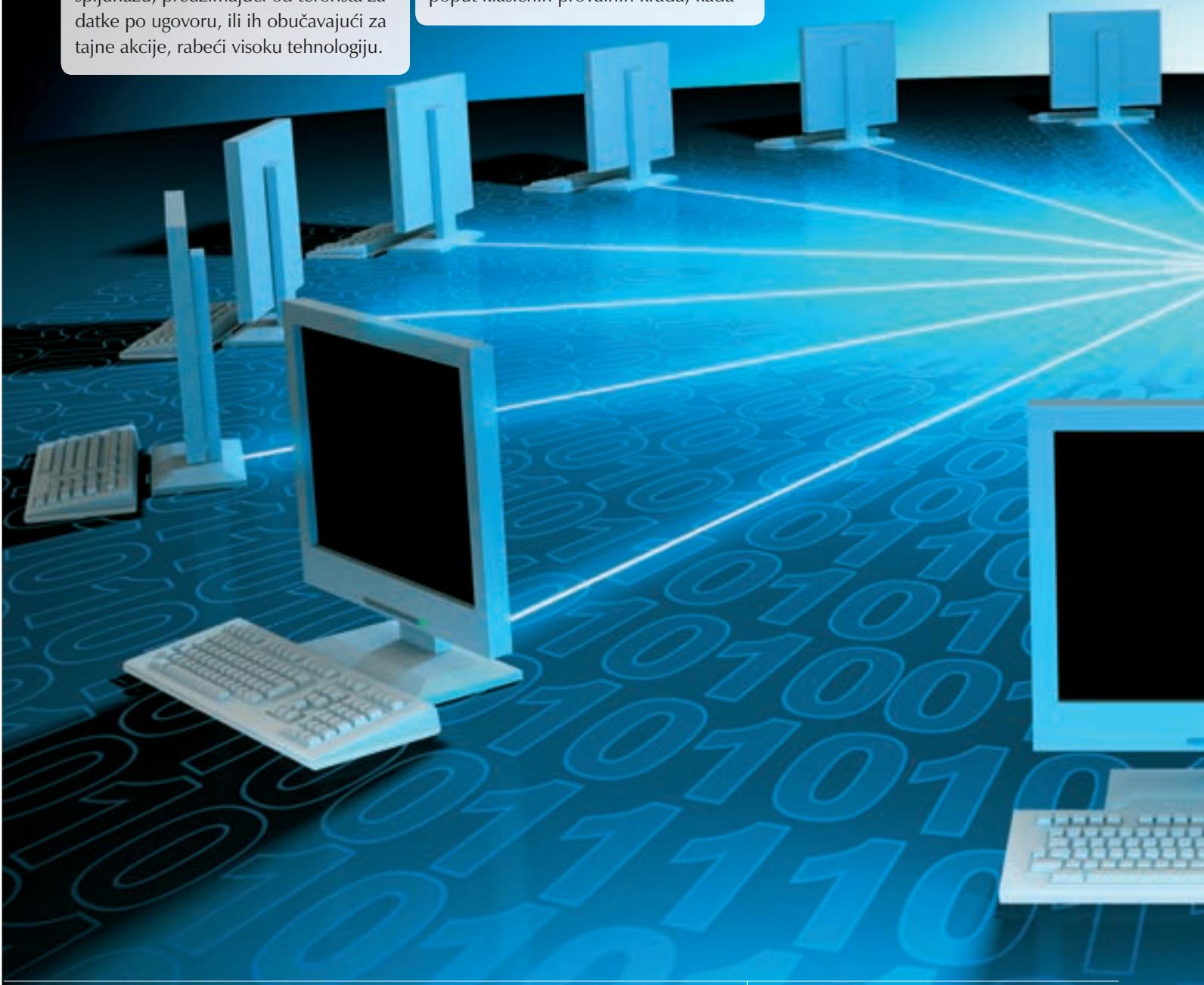
Bjelodano je da će se teroristi sve više služiti visokom tehnologijom za ostvarenje svojih destruktivnih ciljeva te da će pritom tražiti usluge stručnjaka, koji su sposobni obaviti računalnu sabotažu i špijunažu, preuzimajući od terorista zadatake po ugovoru, ili ih obučavajući za tajne akcije, rabeći visoku tehnologiju.

I u vremenu koje je pred nama teroristi će se sve više služiti visokom tehnologijom, kako za špijunažu i sabotažu tako i za propagiranje svojih ideja. Njihovi ciljevi mogli bi biti banke podataka, računalni resursi, vladini komunikacijski sustavi, objekti javne važnosti kojima upravljaju računala, rafinerije nafte, zračne luke i slično.

Provaljivanje u računalni sustav

Mada izraz "provaljivanje" asocira na primjenu određene mehaničke sile radi ulaska u zatvorene prostore, poput klasičnih provalnih krađa, kada

je riječ o računalnom kriminalitetu on označava vrlo suptilno, elektroničkim putem izvedeno narušavanje tajnosti pojedinog računalnog sustava, odnosno neovlašteni elektronički upad u središnji računalni sustav i njegovu bazu podataka. Ovi počinitelji spretno zaobilaze zaštitne mehanizme, a djela ponekad ni ne rade iz zlonamjernih pobuda, već nastoje javno pokazati informatičku vještina kojom raspolažu ili upozoriti na postojeće slabosti u mehanizmu zaštite računalnih sustava. Zato su na meti ovakvih počinitelja često one računalne

mreže za koje se s pravom očekuje da su maksimalno zaštićene od elektro-ničkih provala.

Premda se nezlonamjerno provaljivanje u računalni sustav uobičajeno tretira kao najbezazleniji oblik računalne delikvencije, ono ni u kom slučaju nije bezopasno. Naime, ovakvi upadi mogu izazvati nepopravljivu štetu na vitalnim računalnim mrežama. Osim toga, ako i nisu prouzročila konkretnu štetu, obično su rezultirala povredom službene ili vojne tajne, uvidom u zaštićene baze podataka.

Kriminal vezan s računalnim mrežama

Ako su računalne mreže cilj, napadaju se servisi, funkcije i sadržaji koji se na mreži nalaze. Kradu se usluge i podaci, oštećuju se ili uništavaju dijelovi ili cijela mreža i računalni sustavi, ili se ometaju funkcije njihova rada. U svakom slučaju cilj počinitelja je mreža u koju se ubacuju zločudne aplikacije i provode DoS napadi odnosno uskraćivanje usluge.

Računalne mreže mogu biti sredstvo ili alat. Danas moderni kriminalci sve više rabe računalne mreže kao oruđa za realizaciju svojih namjera.

Računalne mreže su i okruženje u kome se napadi realiziraju. Najčešće to okruženje služi za prikrivanje kriminalnih radnji.

S druge strane, javljaju se i posebne organizirane cyber-skupine. One imaju pravila, drugačiji način ponašanja od konvencionalnog kriminala, kao što imaju i specifično okružje. Aktivnosti su im umnogome olakšane specifičnostima okruženja u kojem djeluju i oružja koja rabe. Okruženje je virtualno, oružje je informacijsko, a znanje je specijalizirano. Internacionalizam, transnacionalnost, multidimenzionalnost samo su neka svojstva ovih skupina. ■

Šesnaesto stoljeće u Japanu snažno su obilježila dvojica vojskovođa: Oda Nobunaga i Toyotomi Hideyoshi, koji su započeli proces ujedinjenja Japana. Međutim, s krajem stoljeća i njihovom smrću na scenu je stupila možda i najvažnija osoba u povijesti feudalnog Japana - Tokugawa Ieyasu.

UJEDINJENJE KRVLJU I ČELIKOM

Pošto je Marko Polo svojim putopisima prvi upoznao Europljane s Japanom, Portugalci se 1542. prvi od europskih naroda iskrcavaju na otoku Kyushu, gdje formiraju svoje trgovačke postaje. Iako još uvijek vrlo nepovjerljivi prema došljacima, Japanci od njih usvajaju brojne europske proizvode, uključujući i vatreno oružje. Doduše, ono se vrlo sporo probija u tradicionalističku ratničku praksu Japanaca, ali dovoljno da se uoče njegove iznimno dobre osobine – ponajprije sposobnost probijanja svakog oklopa. Upravo je vatreno oružje omogućilo jednom od najmoćnijih velikaša (daimyo) Oda Nobunagi započinjanje

procesa stabilizacije zemlje i potpunog ujedinjenja Japana.

Slavlje unaprijed

Oda Nobunaga počinje svoj vojnički i državnički uspon nakon velike pobjede u bitki kod Okehazame 1560. u kojoj je porazio višestruko nadmoćne snage Imagawa Yoshimota, koji je s više od 35 000 ljudi pokušao zauzeti njegov feudalni posjed. Ne raspolažeći s više od 2500 vojnika, Nobunaga nije prihvatio frontalni sukob kakvog je želio (vjerojatno i očekivao) njegov protivnik. Umjesto toga, manji dio snaga (za koje je bio uvjeren da ih njegov protivnik stalno

prati) uputio je prema protivniku, dok je veći dijelom snaga kroz pošumljeni predio prišao protivniku iza leđa. Usredotočivši se na snage koje mu je doslovno izložio Nobunaga, Yoshimoto je postao krajnje samouvjeren, vidjevši se već kao pobjednik. Zbog toga nije postavio niti nužno osiguranje svog noćnog kampa, štoviše, dopustio je svojim ratnicima da naprave zabavu i slave unaprijed pobjedu. Kad se slavlje kasno u noć smirilo i uglavnom pijani ratnici zaspali, Nobunagine snage napale su iz dva suprotna smjera, unijevši odmah nered i paniku u redove protivnika. Paniku je dodatno pojačalo vatreno oružje, koje Yoshimo-

Bitka kod Okehazame 1560. - utrla je put diktaturi Ode Nabunage

Oda Nabunaga bio je neprijeporni gospodar Japana, no život je okončao harakirijem, da ne bi pao u ruke pobunjenika

tovi vojnici nisu poznavali i na njegovo djelovanje nisu bili spremni. Uglavnom, nakon teških gubitaka, Yoshimotove snage su se razbjezale, a Nobunagina slava brzo se proširila cijelim Japanom. Otprilike osam godina nakon pobjede kod Okehazame, Oda Nobunaga je prikupio respektabilnu vojnu silu od oko 30 000 vojnika i krenuo na Kyoto. On-dje je uspostavio red i ponovno učvrstio vlast cara nad cijelim Japanom, srušivši Ashikaga šogunat nakon bitke kod Anegawe. Tim događajem započinje Monoyama razdoblje. U međuvremenu Odi Nobunagi pridružuju se dvojica potpuno lojalnih, a iznimno sposobnih vojskovođa – Toyotomi Hideyoshi i Tokugawa Ieyasu.

Napadi na Koreju

Nakon smrti Nobunage koji je izveo harakiri da ne bi pao u ruke pobunje-

nim budistima u Kyoto, Hideyoshi je nastavio ujedinjavanje Japana "krvlju i čelikom". Osim toga, poduzeo je i više ratnih pohoda na Korejski poluotok. S brodovima prikupljenim iz cijelog Japana, prebacio je 1592. za ono vrijeme golemu vojsku od oko 200 000 vojnika (po mišljenju brojnih povjesničara i vojnih analitičara, taj broj vojnika smatra se pretjeranim za mogućnosti tog vremena) na Korejski poluotok u području Pusanskog zaljeva i osvojio Seul. Korejci su zatražili pomoć kineskog cara i povukli se iza rijeke Yalu. U očekivanju kineske pomoći, japanske snage su cijelo vrijeme ugrožavane korejskim gerilskim napadima, a 1593. Kinezi su uputili oko 50 000 vojnika, prešli rijeku Yalu, zajedno s korejskim snagama, i počeli potiskivati Japance, koji su ubrzo morali napustiti Korejski poluotok. Ostavili su tek nekoliko snažnih utvrđenja na obali, koje je Hideyoshi izgradio po uzoru na europske fortifikacije tog doba (tzv. azuchi – utvrđeni gradovi).

Dok drugi ratuju...

Nakon prvog neuspjeha, Hideyoshi je 1597. pokrenuo novi pohod na Koreju, osloncem na azuchije koji su se održali u obalnom području. Prikupio je oko 140 000 ratnika i nakon uspješnog iskrcavanja 1598. kod Seula pobijedio ujedinjene kinesko-korejske snage, međutim umro je te godine, što je rezultiralo potpunim povlačenjem Japanaca s Korejskog poluotoka. Istodobno, na scenu tadašnjeg Japana nastupio je daimyo Tokugawa Ieyasu. On je još nakon Nobunagine smrti ponudio svoje usluge Hideyoshiju, dok je širio vlast nad jugozapadnim Japanom. Kad je Hideyoshi započeo katastrofalne pohode protiv Koreje, Ieyasu ga nije slijedio, već je nastojao učvrstiti vlastiti položaj u zemlji. Pojačao je svoje vazalske snage i povećao gospodarsku moć svojih posjeda. Tako je nakon Hideyoshijeve smrti Ieyasu imao najveću i najpouzdaniju vojsku, kao i najproduktivnije i najbolje ustrojene posjede u Japanu.

Seljaci i šogun

Nesumnjivo, Toyotomi Hideyoshi je bio prvi vojskovođa koji je u potpunosti ujedinio Japan, nastavivši procese koje je započeo Oda Nobunaga. Nakon toga konsolidirao je svoju moć, ali rat s Korejom poprilično ga je oslabio. Time je pala i odanost nekih njegovih vazala. Uz Toyotomija, njegov brat Hidenaga bio je jedini koji je još koliko-toliko uspio čuvati mir između strana koje su se počele sukobljavati. No, kada su obojica umrla, sukobi su narasli zajedno s političkim i teritorijalnim appetitima pojedinih daimyja te su prešli u otvorena neprijateljstva. Kako je bilo poznato da je Toyotomi klan podrijetlom iz seljačke loze, nitko njihove nasljednike nije smatrao dostoјnim položaja šoguna, a sve te nesuglasice najbolje je iskoristio Tokugawa Ieyasu. ■

Toyotomi Hideyoshi je bio prvi vojskovođa koji je u potpunosti ujedinio Japan

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM
OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Iz raščlambe stranih izvora o uzrocima pada "RSK" (II. dio)

Mnogo se raspravljalo i o razlozima izostanka snažne pomoći VRS i VJ, odnosno njihova napada na RH nakon početka *Oluje*. Iako neki u tome vide potvrdu navodnog dogovora Tuđman-Milošević o preseljenju stanovništva, vjerujatnijim se čini zaključak da se vojne snage Republike Srpske i SR Jugoslavije tada nisu mogle značajnije angažirati u napadu na RH. Tako se u raščlambi CIA-e o *Oluji* zaključuje da je problem 1995. bio taj što je Glavni stožer SVK računao, kao i uvijek, na vojsku bosanskih Srba i Jugoslavije, kao stratešku pričuvu, koja je za vrijeme *Oluje* ostala nedostupna. Drži se da bi Vojska Republike Srpske uvijek rado ispunila tu ulogu, no da je Glavni stožer VRS i sam imao problema s manjkom jedinica koje su mu trebale zbog napada jedinica ABiH diljem Bosne, odnosno da vojna situacija u Bosni nije dopuštala bosanskim Srbima pružanje bilo kakve vojne pomoći, osim ponekih protunapada na području Grahova i Bihaća (*Balkan Battlegrounds*, poglavje 89, str. 376).

Osvrt na rat u BiH 1995. govori u prilog opravdanosti takvog zaključka. Naime, u spomenutoj raščlambi navodi se da je prema naputku vojnoga vrha Republike Srpske od 8. ožujka 1995., Vojska Republike Srpske (VRS) u 1995. planirala nekoliko ofenzivnih operacija (Sarajevo '95., Spreča '95., Sadejstvo '95., Lukavac '95., Zvijezda '95.), kojima je trebala zauzeti velik dio teritorija sjeverno od Tuzle, područja planina Igman i Bjelašnica, proširiti posavski koridor i otkloniti prijetnju Doboju, izvršiti pritisak na enklave Žepu i Srebrenicu i zauzeti ih ako se UN povuče, smanjiti enklavu Gorazde na područje od tri km oko samog grada, a trebalo je isplanirati i dvije akcije kojima bi se probio put kroz dolinu rijeke Neretve sve do mora u blizini Dubrovnika (*Balkan Battlegrounds*, poglavje

73, str. 289-290). Ovi vrlo ambiciozni planovi za VRS pokazuju da je srpska politika vojnim putem željela natjerati muslimansko i hrvatsko vodstvo, a time i međunarodnu zajednicu na priznavanje činjeničnog stanja na terenu, koje je obilato bilo u korist "srpske stvari".

No, planovi su bili daleko od tadašnjih stvarnih mogućnosti VRS, jer je promjena u odnosu snaga ABiH i VRS, koja se počela primjećivati 1994., u 1995. bila očita (*Balkan Battlegrounds*, poglavje 78, str. 300-303), tako da se, umjesto osvajanja, VRS morala braniti od reorganizirane Armije BiH. Primjerice, ABiH je 20. ožujka 1995. poduzela proljetne ofenzive na radio-odašiljače pod srpskom kontrolom na planini Vlašić kraj Travnika (akcija Do-met 1) i Stolice na planini Majevici istočno od Tuzle, a žestoke borbe vođene su i na planini Treskavici. U prvom napadu ABiH je ostvarila veliku pobjedu, u drugom je pretrpjela veliki poraz, a unatoč tome što je u oba napada pretrpjela znatne gubitke, vojni promatrači UN-a primijetili su očita poboljšanja u opremi, planiranju, organizaciji i izvedbi napada ABiH, te izvijestili kako bosanski vojnik sada raspolaze primjerenim osobnim oružjem i streljivom, zaštitnim ("pancurnim") prslukom, kacigama i radiokomunikacijskim uredajem. Jednako tako, neuspjeh srpske napadne akcije Sadejstvo '95. u travnju 1995. s ciljem proširenja koridora kod Boderišta, 8 km južno od Brčkog, koji su branile snage ABiH i 108. brigade Hrvatskog vijeća obrane (HVO), pokazuje da unatoč nadmoći u oklopništvu, topništvu i ostalom teškom oružju, VRS više nije bila u stanju probiti protivničku obranu (*Balkan Battlegrounds*, poglavje 78, str. 300-303). Dakako, VRS se morala spremati i za obranu od dugo najavljuvane ofenzive ABiH za oslobođenje Sarajeva, koja je započela sredinom lipnja 1995.; premda nije uspjelo

la i premda je ABiH imala iznimno velike gubitke u svojim redovima, spomenuta ofenziva vezala je znatne snage VRS, koje zbog toga nisu mogle biti upotrijebljene na drugim bojištima, a i VRS je također pretrpjela velike gubitke (poglavlje 80, str. 307-314). Od siječnja 1995. posebice intenzivni bili su sukobi u Bihaćkoj enklavi, gdje se 5. korpus Armije BiH, potpomognut 101. pukovnjom HVO-a i logističkom potporom koja je dolazila iz Hrvatske, aktivnom obronom žilavo suprotstavljao nadmoćnjim oružanim snagama Srba iz BiH i Hrvatske, te postrojbama specijalnih snaga iz Srbije. Akcije 5. korpusa ABiH Una '95. i Zora '95. poduzete u svibnju 1995., te akcija Trokut 1 u lipnju 1995. govore tome u prilog (*Balkan Battlegrounds*, poglavља 74, 75, 79).

Uz to, VRS se morala braniti i od napada hrvatskih snaga na Livanjskom polju i na planini Dinari. Nakon uspješno izvedene akcije Cincar i oslobođanja Kupresa početkom studenoga 1994., hrvatske snage su na Dinari nizom akcija i operacija počele nagrizati čvrste položaje VRS (Zima '94., Skok 1 i Skok 2), da bi operacijom Ljeto '95. ušle u Bosansko Grahovo i Glamoč i otvorile put prema Kninu (*Balkan Battlegrounds*, poglavje 88, str. 364-365). U međuvremenu je operacijom Bljesak oslobođena i zapadna Slavonija, a nemoć SVK, ali i VRS koja nije došla u pomoć suborcima u Hrvatskoj, očitovala se u osvetničkom, no kukavičkom i terorističkom napadu raketama tipa Orkan s kazetnim bombama na hrvatske gradove, na koji Hrvatska nije odgovorila (*Balkan Battlegrounds*, poglavje 77, str. 296-298). Autor komentara u spomenutoj raščlambi primjećuje da je "predsjednik Tuđman pokazao neobičnu suzdržanost i nije naredio napade iz osvete na Srbe" (*Balkan Battlegrounds*, poglavje 77, str. 298). ■

PRETPLATI SE NA HRVATSKI VOJNIK UŠTEDI I ODABERI DAR

Poštovani čitatelji!

U želji da vam budemo što dostupniji, a istodobno želeći nagraditi vašu vjernost, svima zaинтересiranim, dosadašnjim i budućim čitateljima koji se do **31. prosinca 2011.** odluče za godišnju pretplatu na časopis **Hrvatski vojnik**, darujemo naše proizvode po vašem izboru.

ZA VAŠU VJERNOST DARUJEMO TRI DVD IZDANJA ILI TRI CD NASLOVA
ILI JEDNU OD KЊIGA MEĐU PONUĐENIM NASLOVIMA:

KNJIGE:

Suvremeno oklopništvo
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Pozdrav iz Chaghcharana
Hrvatski vojnik u službi zajednice

FOTOMONOGRAFIJE:

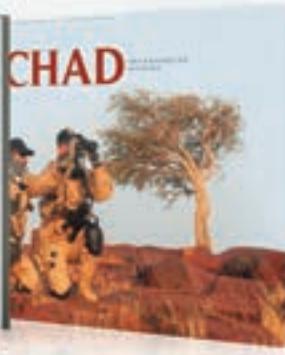
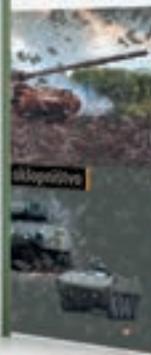
Mirovna operacija CHAD
Vojska pobjednika

DVD IZDANJA:

Krila obuze
Zantimanje Vojni pas
Kadetski bal
Mirovna operacija CHAD
VRO Oluja - 5 minuta za sjećanje
Čuvari svjetskog mira

CD IZDANJA:

Simfonijski puhački orkestar OSRH i klapa HRM "Sv. Juraj" - Domovini s ljubavlju
Simfonijski puhački orkestar OSRH - Hrvatske koračnice
Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape

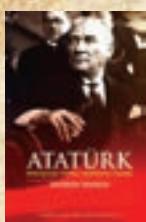
Potrebno nam je dostaviti kopiju uplatnice za godišnju pretplatu s adresom na koju želite da se šalje Hrvatski vojnik i namakom za koju nagradu ste se odlučili na mail: hvojnik@morth.hr ili fax: 01/3784 322

Nagradu za vašu vjernost šaljemo poštom na vašu adresu.

Godišnja pretplata na Hrvatski vojnik je 280 kuna.

BROJ DAROVA JE
OGRANIČEN.
ODLUČI SE JOŠ DANAS!

BIBLIOTEKA

Andrew Mango
Atatürk - biografija tvorca moderne Turske
 Golden marketing / Tehnička knjiga Zagreb, 2011.

O Kemalu Atatürku i njegovoj ulozi u stvaranju Republike Turske dosad su napisane brojne knjige i znanstveni radovi. Pa ipak, u načelu se može konstatirati da su mnogi od tih radova o Atatürkovu životu i djelu nerijetko jednostrani - ili prenaglašeno afirmativni ili neosnovano kritični. U usporedbi s drugima, Andrew Mango je najpoznatiji svjetski ekspert za temu o kojoj piše, a njegova je knjiga najbolje dosad objavljeno djelo o Atatürku i stvaranju Republike Turske. Predmet koji se obrađuje važan je sadržajno i metodološki za svjetsku povijest, pa i za povijest jugoistočne Europe, s odrazima i na hrvatsku povijest 20. stoljeća. Djelo je po mnogo čemu iznimno u svome žanru i znatno pridonosi istraživanju Turske, kao i povijesti susjednih zemalja i naroda.

Priredila Mirela MENGES

FILMOTEKA

Ponoć u Parizu

- romantična komedija
- režija: Woody Allen
- distribucija: Blitz film & video
- uloge: Owen Wilson (Gil), Rachel McAdams (Inez), Corey Stoll (Ernest Hemingway)
- trajanje: 94 min

Gil je uspješan holivudski pisac scenarija, ali njegova je ambicija postati ugledan književnik. Kad sa zaručnicom Inez dođe u Pariz, Gil se prisjeti svojih starih književnih ambicija i vremena koje je u gradu svjetla proveo na početku karijere. Ubrzo mu se počnu događati čudne stvari u kojima nestaje granica između mašteta i stvarnosti i odjednom se počne družiti sa svojim idolima Hemingwajem, Picasom, Dalijem i ostalima što živeše u Parizu prije gotovo sto godina...

Woody Allena ili ne možete smisliti ili ga obožavate. Ja sam godinama pripadao ovoj proj skupini. Onda je prije desetak godina prestao glumiti što mi je napokon dopustilo da uđem u njegov čarobni neopterećeni svijet. U posljednjih pet godina video sam hrpu odličnih Woody Allen filmova. Za Ponoć u Parizu također možemo reći da je lijep, bezbrižan, inteligentan i edukativan, ali pojavit će problem. Glavni lik Gil napisan je, režiran i odgumljen kao da ga igra glavom i bradom Woody Allen. Kad sam kasnije pročitao njegovu izjavu kako mu se Owen jako svida kao prirodni glumac jer ne izgleda kao da glumi, već kao ljudsko biće koje sudjeluje u razgovoru, shvatio sam da slavni američki redatelj i ja sigurno ne gledamo na film i glumu kroz iste naočale. Prijatelji mi kažu da je film odličan i da nije problem u Owenu Wilsonu nego ga ja ne razumijem samo zato što nikada nisam bio u Parizu.

Leon RIZMAUL

VREMEPOV

26. rujna 1996.
Talibani zauzeli Kabul

Pri kraju 20. stoljeća u mnogim su se islamskim zemljama pojavili fundamentalistički pokreti za očuvanje muslimanskog načina življenja, a usmjereni protiv širenja zapadnjačke kulture. Najortodoksniji fundamentalizam razvio se u Afganistanu i to kao posljedica afganistsko-sovjetskog sukoba. Glavni teret borbe protiv Sovjetskog Saveza na svojim ledima podnijeli su mudžahedini. Kada su se Sovjeti povukli, izbio je građanski rat u kojem su se mudžahedini pobunili protiv umjerenih središnjih vlasti u Kabulu. U ljetu 1994., u južno-afganistanskom gradu Kandaharu, Muhamed Omar Akhund osnovao je talibanski pokret, kojem se pridružio velik broj stanovnika nadajući se da će ih talibani izvući iz građanskog rata. Talibani su ubrzo krenuli u borbu za vlast i osvojili velika područja Afganistana. Nakon teških i dugotrajnih bombardiranja, 27. rujna 1996., uspjeli su istjerati vladine snage iz Kabula i uspostaviti svoju nazadnjačku vladavinu. Prije svega su osnovali ministarstvo koje je određivalo što je dobro i zabranjivalo ono što je protivno fundamentalističkom islamu prema njihovu tumačenju. Talibani su zabranili glazbu, zatvorili kinodvorane i spalili sve filmove, muškarci su morali pustiti dugu bradu, a žene se nisu smjele uopće pokazivati. Uvedeni su prijeku sudovi, pa su mnogi ljudi ubijeni zbog manjih prekršaja. Zgrajanje cijelog svijeta talibanski je režim izazvao skandaloznim rušenjem drevnih budističkih hramova i znamenitosti. Afganistan je postao središte nazadnog fundamentalizma. Nakon terorističkih napada na New York u rujnu 2001., američki predsjednik Bush osudio je vlasti u Kabulu kao najveću prijetnju svjetskom miru. U sljedećih nekoliko mjeseci Sjedinjene su Države vojnom intervencijom srušile okrutni talibanski režim. Dio talibana se povukao u nepristupačna afganistska brda i nastavio svoju terorističku djelatnost...

23. rujna 1991. - osnovan Odred naoružanih brodova Dubrovnik

24. rujna 2008. - umro Vice Vukov, hrvatski pjevač i političar

26. rujna 1371. - bitka na Marici – Turci prešli u Europu

26. rujna 1976. - umro Lavoslav Ružička, hrvatski kemičar nobelovac

26. rujna 1993. - podignut Zid boli pred nekadašnjim sjedištem UNPROFOR-a u Zagrebu

29. rujna 1829. - osnovan britanski Scotland Yard

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Izložba u Galeriji "Zvonimir"

U MORH-ovoj Galeriji "Zvonimir" u Zagrebu, Bauerova 33, 20. je rujna otvorena izložba pod nazivom Akvereli 1990.- 2011. zagrebačke akademiske slikarice Vesne Pavlaković. Izloženo je tridesetak akvarela nastalih u protekla dva desetljeća. Autorica je diplomirala slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u klasi prof. Nikole Reisera. Izlagala je na više od 50 samostalnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Uglavnom se bavi akvareлом za koji je 1997. nagrađena plaketom "Harmonija" na 1. festivalu akvarela u Splitu, a 2001. dobila je Veliku nagradu na 2. hrvatskom trienalu akvarela u Slavonskom Brodu/Karlovcu. Izložba se može razgledati do 4. listopada, od ponedjeljka do petka od 10 do 18 sati. Ulaz je slobodan.

Marijo RELJANOVIC

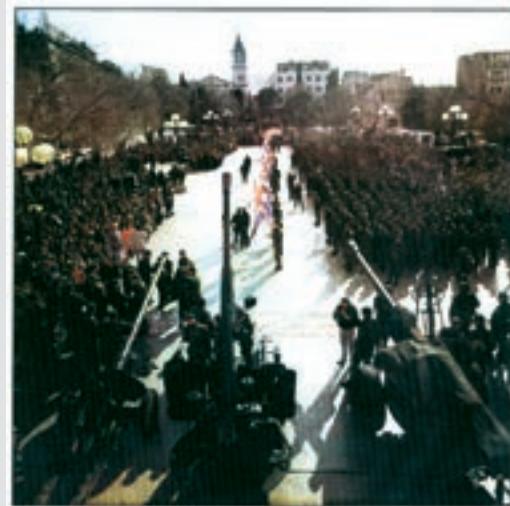
Plakat prisege 113. brigade

U prilogu je plakat s fotografijom svečanog polaganja prisege 113. brigade HV-a na šibenskoj Poljani u veljači 1992. Šibenska 113. brigada ZNG-a ustrojena je 19. lipnja 1991. i bila je glavni nositelj obrane grada i njegova neposrednog zaleđa. Uzdajući se u jake snage JNA smještene u šibenskim vojarnama, potporu njezine ratne mornarice u šibenskim vodama te zrakoplovstva, agresor je 16. rujna 1991. iz dva smjera (Bribirske Mostine – Zaton – Šibenski most i Drniš – Pakovo Selo – Šibenik) jakim oklopno-pješačkim snagama započeo napad radi zauzimanja Šibenskog mosta, presjecanja Hrvatske i okupacije Šibenika. Međutim, upravo tih rujanskih ratnih dana osvajački planovi doživjeli su potpuni slom. Šibenski su branitelji

uspjeli obraniti most i odbaciti neprijatelja na početne položaje (Bribirske Mostine), dok je na drugom smjeru neprijatelj zaustavljen kod Pakova Sela. Istodobno, osvajanjem vojarni, obalnih topničkih bitnica Žirje, Kruščica i Zečevo, zarobljavanjem 34 ratna broda i plovila JRM-a te nanošenjem gubitaka agresoru na kopnu, moru i u zraku, šibenski su rujanski ratni dani (16. - 23. rujna 1991.) bili prekretnica u bojnim djelovanjima na srednjodalmatinskom području, a i šire.

Plakat prisege 113. brigade

Autor fotografije: Šime Strikoman
Tisak: Slobodna Dalmacija
 Split, 1992.
Tisak u boji
Veličina: 980 x 680 mm

ŠIBENSKA
 113. BRIGADA HRVATSKE VOJSKE
 PRIRODA • VRIĆAČA • ŽIVIĆE

HRVATSKI
VOJNIK

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
 SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
 Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr)
Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)
Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)
Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr), Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)
Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipić
Urednik fotografije: Tomislav Brandt
Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin
Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić
Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937
Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322
Tisak: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb
Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hrvojnik@mohr.hr
Naklada: 5000 primjeraka

ASSOCIATION OF THE EUROPEAN MILITARY PRESS
EMPA

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)
 Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011.
 Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

HGV

www.armynavyairforce.co.uk

web info

Zanimljiva stranica stiže nam iz Velike Britanije! Djelo je više entuzijasta, ponajviše onih koji se bave likovnom umjetnošću s vojnom tematikom. Iako joj je glavni cilj prodati umjetnička djela, stranica je korisna kao pregled povijesti svih grana, ponajprije britanskih, ali i drugih oružanih snaga. Stranica ima ili vas usmjerava na veliku bazu podataka te pruža fotografije, slike i informacije o postrojbama, naoružanju, bitkama i ljudima. Pazite, na raznim linkovima ćete uglavnom dobivati ponude da kupite umjetničko djelo vezano s pojedinim podacima. Problem je i što preglednost linkova nije najbolja. Ipak, mi smo www.armynavyairforce.co.uk i stranice na koje nas usmjerava shvatili kao zanimljivu i korisnu slikovnicu. Možete i vi učiniti tako, a možda poželite da neka slika ukrsi i vaš zid.

D. VLAHOVIĆ

www.hrvatski-vojnik.hr